

”Another one, thank you!”

Transrepresentaatiot *RuPaul’s Drag Racen* 14. tuotantokaudella

Kalle Taimisto
Pro gradu -tutkielma
Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen tutkinto-ohjelma, Mediatutkimus
Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta
Turun yliopisto
Huhtikuu 2025

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä

Pro gradu -tutkielma

**Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen tutkinto-ohjelma, Mediatutkimus
Kalle Taimisto
”Another one, thank you!”: Transrepresentaatiot *RuPaul’s Drag Racen* 14.
tuotantokaudella
Sivumäärä: 57**

Käsittelen pro gradu-tutkielmassani transsukupuolisuuden representaatioita *RuPaul’s Drag Racen* 14. tuotantokaudella (VH1, 2022). *RuPaul’s Drag Race* on yhdysvaltalainen kilpailurealitysarja, jossa etsitään Amerikan seuraavaa *Dragin Supertähteä*.

Tutkielman kohteena ovat viisi kilpailijana esiintynyttä drag-taiteilijaa, jotka ovat identifioituneet kauden aikana ja sen jälkeen transsukupuolisina naisina. Tutkielmallani pyrin selvittämään, miten transkokemuksia käytetään representaatioiden muodostamiseen, millä tuotannollisilla keinoilla tätä luodaan sekä miten transkokemus linkittyy yhteen ohjelman juonelliseen kehitykseen. Sen lisäksi tutkielmani pyrkii etsimään vastauksia siihen, kuka ja miten saa olla trans *RuPaul’s Drag Racessa* sekä mikä oikeus, velvollisuus ja valta yksilöllä on tuoda oma eletty totuus näkyväksi itserepresentaatiollaan ohjelman tarinankerronnassa. Lisäksi pohdin näiden transsukupuolisuuden representaatioiden yhteiskunnallista aspektia eri konteksteissa sekä niiden vaikutusta sarjan kausien kehityksessä. Tutkimusaineistonani ovat *RuPaul’s Drag Racen* 14. tuotantokauden jaksot sekä sen oheisohjelman *RuPaul’s Drag Race: Untucked* vastaavat jaksot. Käytän tutkimusmenetelminäni lähilukua ja representaatioanalyysiä.

Kausi 14 on tärkeä moniäänisten transsukupuolisuuden representaatioiden kannalta. Transsukupuolisuus *RuPaul’s Drag Racessa* saavutti 14. tuotantokauden myötä näkyvyyden ja monipuolisuuden huippukohtaan ohjelman historiassa. Tämä on merkittävää, sillä transsukupuoliset naiset ovat aina olleet osa *Drag Racea*. Vaikka heitä on esiintynyt aiemminkin kausilla, heidän tarinansa ovat olleet harvassa ja melko yksipuolisia.

Tuotantokauden transsukupuolisille kilpailijoille oma identiteetti oli tunnustettava sekä todistettava osa minuutta. Matka siitä kertomiseen on olennainen osa tuotantokauden tarinankerrontaa. *RuPaul’s Drag Race* tunnistaa transsukupuolisuudeksi vain binäärisen transsukupuolisuuden ja muunsukupuolisuutta ei eroteta tunnustettavaksi tai todistettavaksi piirteeksi.

Tutkimukseni lähtökohtana on ollut se, että transsukupuolisuuden representaatioilla on positiivinen vaikutus. Tämä vaikutus näkyy sekä henkilökohtaisessa itseluottamuksessa että yhteisöllisessä hyvinvoinnissa. Ne kuitenkin vaativat aikaa henkilöltä itseltään käsitellä identiteettiään, kasvaa identiteettiinsä sekä tunnistaa oma tapansa kokea identiteettiään. Hänellä on oikeus olla oma itsensä ajassa ja paikassa, hänellä on velvollisuus itselleen olla aito sekä rehellinen ja hänellä on valta kulkea transitiomatkaansa omaan tahtiinsa. Representaatiot rohkaisevat positiiviseen kasvuun myös niitä henkilöitä, joilla olisi toisenlaisia tarttumakohtia identiteettiin.

Avainsanat: *RuPaul’s Drag Race*, transsukupuolisuus, representaatio, feministinen televisiotutkimus, tosi-televisio, kilpailureality, taiteilijuus, minäkuva

Sisällysluettelo

1	Johdanto	6
1.1	Sukupuolen moninaisuus medioidussa kilpailussa	7
1.2	Haasteet transsukupuolisuudelle <i>RuPaul's Drag Racessa</i>	8
1.3	Tutkimuskysymykset, aineisto ja menetelmät	9
1.4	<i>RuPaul's Drag Racen</i> tyypillinen jaksorunko	11
2	Käsitteet, näkökulmat ja lähtökohdat	15
2.1	Tosi-televisio	15
2.2	Sukupuolen merkitys ja representaatio	19
2.3	Drag ilmiönä	22
2.4	Transsukupuolisuus ja tosi-televisio	23
2.4.1	Transsukupuolisuus tosi-televisioin tarinankerronnassa	23
2.4.2	Transsukupuolisuus <i>RuPaul's Drag Racessa</i>	25
2.5	Transsukupuolisuuden historia <i>RuPaul's Drag Racessa</i>	27
3	Transrepresentaatioiden rakentuminen <i>RuPaul's Drag Racen</i> 14. tuotantokauden aikana	30
3.1	Kilpailijoiden esittely, traumat ja vertaistuki	33
3.2	Huippukohta ja kaapista ulostulo	34
3.3	Henkilöidentiteettien kasvu	37
3.4	Ohjelman itsekritiikki ja arvioiminen kilpailijoiden puolelta	43
4	Kilpailijoiden transkokemukset ja henkilökuvat	47
4.1	Kornbread "The Snack" Jeté: Epätäysi tarina ja menetetty potentiaali	47
4.2	Kerri Colby: Jo transitoituneen tuki on kultaakin kalliimpaa	48
4.3	Jasmine Kennedie: Trans-tarinoiden protagonististi	49
4.4	Bosco: Sarkasmin takaa voi vapauttaa sukupuolieuforian	51
4.5	Willow Pill: Mestari-manipulaattorin monikerroksinen minuus	51
5	Päätelmät ja kulttuurinen vaikutus	54
	Lähteet	58

Tutkimusaineisto	58
Jaksot	58
Untucked-jaksot	59
Muut aineistolähteet	60
Tutkimuskirjallisuus	61

1 Johdanto

RuPaul's Drag Race 14. tuotantokausi tarjosi trans-yhteisölle uudenlaisen herkun. Alkuvuodesta 2022 esitetyllä kaudella kilpaili kaksi avoimesti transtaustaista taiteilijaa. Vai oliko näitä sittenkin vain yksi? Kaksi, mutta toinen eri kuin mitä aiemmin luultiin? Vai viisi? Kun kauden *Meet The Queens*-spesiaali julkaistiin ja katsojat pääsivät tutustumaan kilpailijoina esiintyvien taiteilijoiden sosiaalisen median kanaviin, he saattoivat olettaa taiteilijat tiettyyn pisteeseen sukupuolimatkassaan. Kauden alkaessa ja edetessä kilpailijoista kerrottiin erilaista tarinaa transsukupuolisuuden suhteen. Tarinat kulminoituivat kaapista ulostuloihin joukoittain kauden 7. jaksossa sekä jälleennäkemisjaksossa. Yksi asia oli kuitenkin varmaa: transsukupuolisuus sai näkyvän osan kauden tarinankerronnassa.

RuPaul's Drag Race on yhdysvaltalainen kilpailurealitysarja, jota tuottaa *World of Wonder*. Ohjelman alkuperäinen esityskanava oli Logo TV, josta se siirtyi VH1:lle ja sittemmin MTV:lle. RuPaul on ohjelman juontaja, mentori, päätuomari ja esikuva. Ohjelman tavoite on vuosittain löytää Amerikan seuraava Dragin Supertähti. Ohjelma etenee kilpailijoiden osallistuessa viikoittain haasteisiin. Niissä koetellaan heidän drag-osaamistaan, kykyään laittaa itsensä likoon ulkonäön, komiikan ja esiintymistaitojen parissa. He saavat palautetta aiheeseen perehtyneiltä tuomareilta, jotka pyrkivät puristamaan heistä parhaan ulos. Viikkohaasteita seuraavat huulisynkka-kaksintaistelut viikon kahden heikoimmin menestyneen kilpailijan välillä ja kaksintaistelun hävinnän pudotus. Sarjassa menestyäkseen kilpailijoiden odotetaan ilmentävän neljää peruselementtiä *karisma, ainutlaatuisuus, rohkeus ja lahjakkuus (Charisma, Uniqueness, Nerve and Talent)*. Ohjelma kuvataan ikään kuin tyhjiössä, eivätkä katsojat voi vaikuttaa kauden kulkuun sen aikana.

Mediatutkimuksen opinnoissani olen perehtynyt TV-ohjelmien ja -sarjojen yhteiskunnallisiin ja yksilöihin kohdistuviin vaikutuksiin. Mielenkiintoni juuri tätä tutkimusaihetta kohtaan heräsi kuitenkin sukupuolentutkimuksen sivuaineopinnoissani. Voiko julkisesti transsukupuolisena esiintyminen tosi-tv-ohjelmissa olla edelleen tabu, vaikuttaako transsukupuolisuus yksilön esiintymiseen ja kilpailussa pärjäämisessä? Olen ollut *RuPaul's Drag Race* -fani pitkään ja olen katsonut jokaisen kauden sen tyypistä tai lähdemaasta riippumatta kaudesta 9 (2017) lähtien. Tämän vuoksi tutkielma-aiheen sijoittuminen *Drag Race* -universumiin on luonnollista.

Ohjelmasarja tyypittelee kilpailijansa erilaisiin kategorioihin, jotka toistuvat eri suhteissa kaudesta toiseen sekä ilmiötyyppeihin, jotka muuttuvat ja vaihtuvat ajan saatossa. Tuttujen piirteiden ja trendien risteytymäkohdat kehittyvät tarpeen, näkemysten sekä resurssien myötä. Käytössä olevia kilpailijakategorioita sekä ilmiötyyppejä voi yhdistää keskenään vain rajallisesti jo tunnettujen mallien avulla. Siksi monen kilpailijan identifioituessa sukupuoleltaan moninaiseksi oli aika luoda uusia tapoja kuvata heitä tosi-television henkilöhahmoina. Kauden 14 teemana *Drag Racen* maailmassa on selvästi transsukupuolisten tarinoiden henkilökohtainen merkitys. Tämän mahdollisti kaudella kilpailijoiden viiden transsukupuolisen taiteilijan avoimuus. He kertovat henkilökohtaista kasvutarinaansa omaan tahtiinsa, mikä kosketti myös sarjan transsukupuolisia katsojia.

Seuraavassa aluvuossa avaan sukupuolen näkyvyyttä mediassa, jonka jälkeen tuon esille transsukupuolisuuden haasteita ohjelmassa. Sen jälkeen kuvaan tutkimukseni aineistoa sekä käyttämiäni tutkimusmenetelmiä. Lopuksi esittelen vielä sarjalle tyypillisen jaksorungon pääpiirteittäin.

1.1 Sukupuolen moninaisuus medioidussa kilpailussa

Medialla on merkittävä vaikutus siihen näkyvyyteen ja ymmärryksen tapoihin, joita transsukupuolisuus saa yhteiskunnassa. Esittelemällä transsukupuolisia henkilöitä, *RuPaul's Drag Race* on tuonut transsukupuolisuuden ilmiönä laajan yleisön tietoisuuteen, lisännyt ymmärrystä transsukupuolisten tarinoista, identiteeteistä ja haasteista. Vertaisen ollessa esillä ja menestymässä hän luo positiivisen esikuvan niille, jotka kamppailevat sukupuoli-identiteettinsä kanssa. Osoittamalla rohkeutta ja itsevarmuutta omassa identiteetissään, mediassa esiintyvät transsukupuoliset voivat antaa voimaa ja toivoa muille. *RuPaul's Drag Race* on käsitellyt avoimesti sukupuolen moninaisuuteen liittyviä aiheita ja haasteita, transsukupuolisuutta ja drag-taidetta, mikä voi auttaa rikkomaan ennakkoluuloja ja stigmoja. Keskustelua on herättänyt se, miten ohjelma puhuu identiteetistä ja käsittää sitä.

Sukupuolen moninaisuus on tärkeä ja arvokas osa viihdettä ja populaarikulttuuria. Positiivinen roolimalli voi *RuPaul's Drag Racen* kautta edustaa ja antaa viestiä, että voi olla hyväksytty. Ohjelma on nostanut drag-taiteen ja LGBTQ+ -yhteisön näkyvyyttä sekä antanut mahdollisuuden käsitellä tärkeitä aiheita, kuten syrjintää, identiteettiä ja hyväksyntää. *RuPaul's Drag Race* on yhteisöllisesti tärkeä ja se on tuonut eri puolilta maailmaa yhteen ihmisiä, jotka jakavat samanlaisen kokemuksen sukupuolen moninaisuudesta ja taiteesta. (Brennan ja Gudelunas 2017, 3)

1.2 Haasteet transsukupuolisuudelle *RuPaul's Drag Racessa*

RuPaul's Drag Race on kohdannut kritiikkiä siitä, miten se käsittelee transsukupuolisia ihmisiä ja heidän kokemuksiaan. Huolta on herättänyt se, että ohjelma saattaa tukea kapeita ja stereotyyppisiä käsityksiä transsukupuolisuudesta sekä drag-taiteesta. On käyty keskustelua siitä, miten ohjelmaa voisi tehdä entistä inklusiivisemmin ja kunnioittavammin sukupuolen moninaisuutta kohtaan. Etenkin sosiaalisen median aikakaudella tämä on keskeinen huomioonotettava teema sarjan kehitysprosessissa. (Brennan ja Gudelunas 2017, 4; Aitkenhead 2018; Levin 2018; Gudelunas 2023, 145–147.)

Transsukupuolisuuden ja dragin näennäinen päällekkäisyys nähdään joskus hankalana yhtälönä. Oman identiteetin ja oman taiteen rajat hälvenevät astuttaessa kameroiden eteen. Tämä asettaa taiteilijan itsensä haavoittuvaiseksi. Tätä hälventämistä hankaloittavat ajan saatossa muuttuneet käsitteet ja merkitykset, joita sukupuolen ilmaisuun liitetään. RuPaul itse on sekä ennen *RuPaul's Drag Racen* ensimmäistä kautta, että ohjelman alkuvuosina käyttänyt lauluissaan kieltä, joka ei ole soveliaista tai joka approprioi trans-identiteetteihin liitettyjä loukkaavia termejä vaihtoehtoisina nimityksinä drag queeneille (Shepherd 2022; Aitkenhead 2018). Tämä luo vahvoja vastakkainasetteluja transsukupuolisten henkilöiden ja drag queenien välille. Lisäksi se kuvaa nämä kahtena vastakkaisena, toisensa poissulkevinä nimikkeinä. Edellä mainittujen konfliktien sivuuttaminen sekä epäsoveliaisten kappaleiden käyttäminen ohjelman aikaisempina vuosina osana normia kummastuttaa nykypäivänä.

RuPaul's Drag Racen vaikutus transsukupuolisuuteen on monisyinen ja -tahoinen. Kapea käsitys sukupuolesta, sen spektristä ja binäärinormista saattaa vahvistua ohjelman myötä. Tällainen käsitys on näkynyt ohjelman aiemmilla kausilla transsukupuolisuuden mittaamisessa transitioitumisen vaiheen perusteella. Sitä, kuinka pitkällä taiteilija on omassa transitioitumisessaan, on käytetty arvottamaan sitä, voidaanko häntä kutsua drag queeniksi ja siten ottaa mukaan ohjelmaan. Lisäksi muunsukupuolisuus sivuutetaan usein keskustelussa transsukupuolisuudesta, sillä sitä ei voida arvottaa osana normistoa. Ohjelmaa voisikin kritisoida siitä, että se voi hyödyntää transsukupuolisia kokemuksia viihteen nimissä. Tämä *RuPaul's Drag Racen* asettelu ei ole täydellinen eikä se edusta kaikkia kokemuksia tai näkökulmia dragin tai transsukupuolisuuden parissa. Drag-taiteen ja transsukupuolisuuden välinen ero on tärkeää jäsentää väärinymmärrysten välttämiseksi.

Vaikka *RuPaul's Drag Racen* kanta ja tapa käsitellä transsukupuolisuutta on ollut merkittävä, on tärkeä muistaa, että transsukupuolisten ihmisten oikeudet ja hyvinvointi eivät saisi

perustua viihteeseen ja televisio-ohjelmiin. Todellinen muutos ja tasa-arvo vaativat laajempia yhteiskunnallisia toimenpiteitä, jotka varmistavat transsukupuolisten ihmisten oikeuden ja turvallisuuden kaikilla elämän aloilla.

1.3 Tutkimuskysymykset, aineisto ja menetelmät

Tässä tutkimuksessa käsittelen henkilöhahmojen transsukupuolisuutta *RuPaul's Drag Racen* 14. tuotantokaudella sekä sen oheisohjelmassa, *RuPaul's Drag Race Untucked*. Tutkimustani täydentää ennen kauden alkua julkaistu *Meet The Queens* -spesiaali, joka esittelee kilpailijat ja täten merkitsee tuotantokauden tarinankerronnan alkua. Lisäksi *Bring Back My Girls* - jälleennäkemis-sarjan jakso tästä kaudesta päättää tarinankerronnan ja antaa päivityksen kauden kilpailijoista vuosi kauden esittämisen jälkeen. Kummatkin ovat *World of Wonderin* tuottamia virallisia kumppaniohjelmia, joten näiden voidaan olettaa noudattavan samoja tuotannollisia sääntöjä kuin varsinainen tuotantokausi sekä sen oheisohjelma. Täten nämä täydentävät ennakko-odotuksia ja tuo jälkipurun osaksi tuotantokauden kaanonin. (Gudelunas 2023, 146–147.) On ymmärrettävä, että kausi ja sen oheistuotteet muodostavat keskenään oman aikajanansa, tyhjiön, jossa tapahtunut kuuluu tuotannolliseen kaanoniin. Tämän ulkopuolelta taiteilijat, tai kilpailijat, kuten heidät myös nähdään, elävät omaa elämäänsä ja siten heidän henkilökohtaiset narratiivinsa eroavat ohjelman luomasta kuvasta. Tässä vaiheessa, kun aikaa on kulunut yli kolme vuotta, on huomioitava, että suhtautuminen omaan identiteettiin erityisesti sosiaalisessa mediassa on kehittynyt ajan saatossa. Tämän vuoksi minun on tärkeää osata kohdata taiteilijat siinä vaiheessa, missä he olivat ohjelman kuvausten aikana ja olla asettamatta heidän myöhempää transitioitumistaan osaksi tutkimusta.

Tutkin *RuPaul's Drag Racen* näkökulmaa transihmisyyteen vuonna 2022.

Tutkimuskysymykset ovat: *Miten transkokemuksia käytetään representaatioiden muodostamiseen? Millä tuotannollisilla keinoilla tätä luodaan? Miten transkokemus linkittyy yhteen ohjelman juonelliseen kehitykseen? Apukysymyksinä ovat: Kuka ja miten saa olla trans RuPaul's Drag Recessa? Millainen oikeus, velvollisuus ja valta yksilöllä on tuoda oma eletty totuus näkyväksi itserepresentaatiollaan?*

Tutkimukseni aineistona toimivat *RuPaul's Drag Racen* 14. tuotantokausi sekä sen oheisohjelma, *RuPaul's Drag Race Untucked*. Ohjelmien nimistä on myös suomenkieliset käännökset *Huippu-Drag Queen Haussa* sekä *Huippu-Drag Queen Haussa: Kulisseissa Kuhisee*, mutta käytän tässä tutkielmassa ohjelmista niiden tunnetumpia englanninkielisiä nimiä. Olen kerännyt primääriaineistoni *Drag Race* -brändin oman suoratoistopalvelun

WoWpresents+ kautta ja siten aineistoni on aina palvelussa, eikä minulla ole siitä erillistä varatallennetta. Tutkin henkilöahmoja paitsi yksilöinä, myös yhteisönä vuorovaikutussuhteineen, mikä edelleen yhdistää heidät osaksi laajempaa yhteiskunnallista keskustelua.

Tutkimukseni on kvalitatiivinen. Tutkin henkilötarinoita ja pyrin ymmärtämään transukupuolisuutta ilmiönä kokonaisuudessaan *RuPaul's Drag Racessa* sekä tulkitsemaan ja muodostamaan siitä kattavaa tietoa. Tällöin on kyseessä laadullinen tutkimusote (Juuti ja Puusa 2020, 11) Lähten tutkimukseeni tarina-, kokemus- ja henkilölähtöisesti, joten tutkimukseni on aineistolähtöistä tutkimusta. Lähestyn aihetta ja pyrin purkamaan siitä paitsi yksilötasolla henkilöiden representaatiota, myös analysoimaan kokonaisuutta sen kulttuurisessa, ajallisessa ja yhteisöllisessä kontekstissa.

Käytän tutkimukseni aineiston käsittelyyn aineistolähtöistä sisällönanalyysia, joka mahdollistaa aineiston monipuolisen tarkastelun sekä tiivistämisen ja jäsentämisen tulkintaa varten (Puusa 2020, 148–149). Sisällönanalyysin toteutan lähilukumenetelmällä. Lähiluku ei ole pelkästään tarkkaa yksityiskohtaista tutkimusta vaan siinä pyritään tarkastelemaan aineistoa myös kokonaisuutena. Menetelmä on prosessi, jossa aineistoa uudelleen katsomalla alkaa yksityiskohdista hahmottua kokonaisuuksia ja lopulta tulkintoja (Pöysä 2015, 28–35) Tämän vuoksi katson sarjan jaksot yksitellen useaan kertaan ja teen mahdollisia uusia, syvällisempiä havaintoja kerta kerran jälkeen. Keskityn *RuPaul's Drag Racen* kauden tapahtumiin ja dialogeihin. Lopuksi vedän havainnot yhteen ja teen tulkintoja representaatioista.

Tarkoituksena on löytää ilmiöitä ja jäsentää niitä käsitteellisiksi järjestelmiksi havaintojen perusteella. Minun on myös oleellista tunnistaa tutkimuksen kohteiden tapa käsitteellistää oma kokemuksensa transsukupuolisuudesta. Kuitenkin, koska aiempi tieto ja käsitykset transsukupuolisuudesta ovat taustalla, tutkimukseni aineiston analyysitapa on enemmänkin teoriaohjaava eli teoria on analyysissä apuna ja luo uudenlaisia näkemyksiä aiheesta valmiin teorian testaamisen sijaan (Tuomi ja Sarajarvi 2018, 109).

1.4 *RuPaul's Drag Race* tyypillinen jaksorunko

Kylmä avaus ja edellisen jakson jälkipuinti

Tyypillinen *RuPaul's Drag Race* -jakso alkaa kylmällä avauksella, eli ohjelma alkaa ennen alkutekstejä antaen esimakua viikon jaksoon. Mukana olevat kilpailijat kävellevät sisään Työhuoneeseen (*The Werk Room*) edelleen samoissa asuissa kuin mihin edellinen jakso päättyi. He kävelevät suoraan pitkän seinän luo, missä edellisessä jaksossa pudonnut kilpailija on kirjoittanut jäähyväisviestin meikkipeiliin. Edellisessä jaksossa häntä vastaan huulisynkannut kilpailija lukee viestin ääneen, minkä jälkeen muut kilpailijat taputtavat ja ylistävät pudonnutta kilpasiskoaan samalla, kun huulisynkannut kilpailija pyyhkii viestin pois. Tämän jälkeen tyypillisesti huulisynkan voittaneelta kilpailijalta seuraa *confessional*-tunnustus-komentiraita, jossa hän kommentoi omaa suoritustaan. Kilpailijat istuutuvat sohville ja keskustelevat keskenään edellisen viikon sijoituksista. Joku kilpailijoista innostuu keskustelun päätteeksi huudahtamaan, että olisi aika riisua pois drag (*de-drag*). Tämän jälkeen soi dramaattista musiikkia, kun joku kilpailijoista puhuu kilpailun tiukkenemisestä *confessional*-tunnustuksessa, minkä jälkeen näytetään dramaattinen lähikuva dragin poisriisuutumisesta ja sarjan tunnuskappale alkaa soida. Alkutekstien aikana RuPaul luettelee sponsoreineen palkinnot, jotka kauden voittaja saa itselleen sekä mainitsee viikon vierailevan tuomarin.

Uuden viikon alku

Tämän jälkeen alkaa varsinainen jakso kilpailijoiden kävellessä sisään Työhuoneeseen, nyt ei-dragissa. He kerääntyvät korkean pöydän taakse puolikaareen ja juttelevat odotuksistaan tuleville viikoille. Rupattelun jännityksen purkaa kutsuääni: ”Ooh, girl! She done already done had herses!”. Kutsu käskee kilpailijat puolikaareen television ääreen vastaanottamaan videoviestin RuPaulilta. Videoviestissä RuPaul dragissa, eli blondissa peruukissaan ja mustassa topissaan, antaa kryptisiä vihjeitä siitä, mitä tämän viikon viikkohaasteelta tulisi odottaa. Kilpailijat kuiskivat keskenään, mitä viesti voisi tarkoittaa. He eivät esitä vahvaa olettamusta ennen kuin RuPaul, nyt ei-dragissa, huudahtaa: ”Hello, hello, hello!” Hän astuu sisään omasta sisäänkäynnistään sekä laskeutuu alas portaita.

RuPaul johdattaa kilpailijat viikon minihaasteeseen. Minihaaste on lyhyt haaste, jossa kilpailijat laitetaan näyttämään taitonsa yllättävässä ja impulsiivisessa tilanteessa, johon he eivät välttämättä ole voineet varautua etukäteen. Minihaasteen voittaja saa yleensä jonkun

pienen palkinnon, kuten pienen rahasumman tai tuotepalkinnon sekä viikkohaasteesta riippuen oikeuden valita joukkueensa, materiaalinsa tai roolinsa siihen. Minihaasteen jälkeen RuPaul kertoo suoraan, mitä kilpailijoiden odotetaan viikkohaasteessa tekevän ja esittelee viikon *runwayn* teeman. RuPaul julistaa: ”Racers, start your engines and may the best Drag Queen win!”. Tämän jälkeen hän lähtee huoneesta ja jättää kilpailijat valmistautumaan viikkohaasteeseen keskenään. Kaikki edellä mainittu julkaistaan tiiserinä *RuPaul’s Drag Racen* YouTube-kanavalla kahdesta kolmeen päivää ennen viikon jakson esitystä.

Valmistautuminen viikkohaasteeseen ja kilpailijoiden narratiivit

Valmistautumista kuvataan haasteen tyyppin mukaan niin yksilöiden kuin ryhmän kautta, Työhuoneessa, Päälavalla sekä mahdollisilla kuvauspaikoilla. Sarjan päätuomareista RuPaul tai Michelle Visage sekä mahdollisesti jakson vieraileva tuomari käyvät Työhuoneessa tekemässä välitarkastuksen. He antavat palautetta riippuen siitä, missä vaiheessa kilpailijat ovat valmistautumisessaan, mikäli haasteeseen ei kuulu harjoittelua. Jos haasteeseen kuuluu harjoittelua, tuomarit sekä vierastuomari ovat odottamassa kilpailijoita esiintymispaikoilla ja antavat pääasiassa kritiikkiä siitä, miten tai mitä heidän tulisi parantaa. Näissä tilanteissa näytetään tyyppillisesti osa kilpailijoista suoriutumassa hyvin ja osa heikosti, mikä luo katsojalle odotuksia kilpailijoiden menestymisestä viikkohaasteessa.

Valmistautuessaan viikkohaasteeseen tai *runwaylle* kilpailijat käyttävät paljon aikaa meikkaamiseen, minkä vuoksi he myös viettävät paljon aikaa Työhuoneen pitkän seinän peilien edessä, jossa he samanaikaisesti ehtivät juttelemaan keskenään. Aihepiirit, joista jutellaan, yltyvät nopeasti henkilökohtaisiksi, syviksi ja raskaiksi, minkä vuoksi tätä ilmiötä kutsutaan usein fanikunnan piirissä tragediapeiliksi. Juttelu tuokion jälkeen näytetään dramaattisten ääniefektien saattamina vielä viimeiset erikoislähikuvat kilpailijoiden meikki-lookeista siirtymänä *runway*-osuuden alkuun.

Viikkohaaste ja runway

Dramaattiset siirtymät välkkyvillä valoilla kertovat RuPaulin ilmestyvän Päälavalle sen oviaukosta ja tämän kävelevän sen poikki eteen hänen kappaleensa ”*Cover Girl (Put the Bass in Your Walk)*” tahtiin. RuPaul esittelee tuomaristopaneelin alkaen Michelle Visagesta ja päättyen viikon vierastuomariin. Nämä vastaavat RuPaulille humoristisilla kommentteilla. Tämän jälkeen RuPaul toistaa, mitä kilpailijoilta odotetaan viikkohaasteessa ja esittelee viikon *runwayn* teeman. Tätä seuraa viikkohaaste, jonka jälkeen kilpailijat kävelevät yksitellen

runwayn antaen samalla kommenttia asustaan tunnustus-segmentissään. Tuomarit kommentoivat ja heittävät teemaan sopivia vitsejä kävelyn aikana.

Tuomarointi

Kun viikkohaaste ja runway ovat ohi, kaikki kilpailijat asettuvat riviin koko lavan leveydelle. RuPaul nimeää yksitellen kilpailijat, jotka ovat suoraan turvassa ja saavat jatkaa seuraavalla viikolla. Nämä kävelevät pois lavalta ja siirtyvät *Untucked*-loungeen Työhuoneessa. Lavalle jätetään kuusi kilpailijaa, joista kolme heistä selviytyi viikosta hyvin ja kolme huonosti.

RuPaul ja tuomarit antavat heille yksitellen palautetta. Tämän jälkeen loput kilpailijat saavat myös poistua lavalta ja siirtyä *Untucked*-loungeen. Tällä välin tuomarit vertailevat mielipiteitään ja teroittavat katsojille, ketkä pärjäsivät viikkohaasteessa ja miksi. Aina, kun kilpailija otetaan puheeksi, näytetään kuvamateriaalia hänestä *Untuckedissa*. Kun kaikkia on kritisoitu, RuPaul taputtaa käsiään yhteen, julistaa tehneensä päätöksensä ja käskee kilpailijat takaisin sanoilla: ”Bring back my girls!”. Tämä kohta esitetään usein humoristisesti RuPaulin keskeyttäessä puheen paneelissa.

Lunastus

Kilpailijoiden palattua Päälavalle, turvaan julistetut kilpailijat asettuvat seisomaan lavan takareunalle valopaneelien eteen. Kilpailijat, joita tuomaroitiin, palaavat takaisin lavan etureunaan. RuPaul alkaa lukea tuomiotaan. Hän aloittaa viikon kolmesta parhaasta ja julistaa näistä viikkohaasteen voittajan sekä kertoo tämän palkinnon. Näitä kolmea pyydetään sitten liittymään lavan perälle jo turvassa olevien kilpailijoiden seuraan. Viikon kolme heikointa asettuvat seisomaan hieman harvemmin toisistaan ja RuPaul alkaa lukea näille tuomion yksi kerrallaan. Hän antaa syyn jokaisen heikkoon suoritukseen sanaleikin avulla. Hän julistaa yhden heistä turvaan ja kaksi muuta huulisynkkaus-vaaraan. Nämä kaksi asettuvat yksi kummallekin puolelle lavaa ja RuPaul esittelee huulisynkkaus-kappaleen. Hän julistaa tämän olevan heidän viimeinen mahdollisuutensa pysyä kilpailussa ja pyytää heitä olemaan mokaamatta sanoilla: ”Good luck, and DON’T fuck it up!”. Kilpailijat imitoivat laulavansa tunnettua kappaletta, tanssivat ja esittävät stunteja, jotka heidän mielestään sopivat kappaleeseen. Huulisynkan jälkeen RuPaul julistaa toisen jäävän sanoilla ”Shantay, you stay” kilpailuun ja pyytää tätä siirtymään taakse. Hän ilmoittaa huulisynkan hävinneen kilpailijan joutuvan lähtemään kilpailusta sanoilla ”Sashay away”. Pudonnut kilpailija kiittää kilpailusta, sanoo näkemiin ja siirtyy lavan takareunan oviaukkoon, jossa hän vielä lausuu viimeisen lentävän lauseen, josta hänet haluaa tulla muistetuksi. Tämän jälkeen hän siirtyy yksin

Työhuoneeseen, vastaa loppuhaastattelu-kysymyksiin ja kirjoittaa peiliin jäähyväisviestinsä huulipunalla. Kamera siirtyy takaisin lavalle, jossa RuPaul päättää jakson ja pyytää selvinneet kilpailijat tanssimaan lavalla sanoin: ”If you can’t love yourself, how in the HELL are you gonna love yourself? Can I get an AMEN? Now, let the music play!” Kilpailijat tanssivat lavalla yhdessä RuPaulin kappaleen ”*To the Moon*” tahtiin. Ohjelmassa näytetään tiiseri seuraavalle viikolle, minkä jälkeen seuraa lopputekstit.

Untucked

Tyypillinen *Untucked*-jakso alkaa turvaan julistettujen kilpailijoiden kävellessä pois lavalta. Kohtausta kuvataan mustavalkoisella filtterillä. Kun kilpailijat saapuvat sisään Työhuoneeseen, ohjelmaan palaavat värit. He keskustelevat keskenään tuntemuksistaan viikkohaasteessa, menestyksestään kilpailussa ja muista aiheista. He yrittävät usein myös arvata, miten lavalle jätetyt kilpailijat sijoittuivat tuomareiden mielestä. Tuomaroitujen kilpailijoiden liittyttyä turvaan julistettujen seuraan, he kertovat mitä lavalla puhuttiin ja vahvistavat arvaukset. Tämän jälkeen usein joku nostaa esille syyn, miksi hänen mielestään tuomaroinnin olisi tullut mennä eri tavoin. Sen jälkeen he puhuvat muista aiheista, joita tulee mieleen, kunnes viikon vierastuomari liittyy heidän seuraansa. Pian tämän jälkeen tuotannon työntekijä tulee kuvaan ilmoittamaan viiden minuutin varoitusajan lavalle palaamiseen. Jos ei aiemmin, viimeistään tässä vaiheessa viikon kolme heikointa kertaavat viikon kappaleen sanoja ja harjoittelevat liikkeitään siihen. Kilpailijat siirtyvät takaisin lavalle. Kamera siirtyy tyhjältä huoneesta lavalle ja samalla kuuluu RuPaul julistamassa viikon sijoitukset. Tämän jälkeen näytetään muutama mustavalkoinen hidastettu klippi huulisynkasta. Värien ja normaalin nopeuden palattua RuPaul julistaa viikon pudonneen kilpailijan. Kameranat seuraavat pudonnutta kilpailijaa takaisin Työhuoneeseen. Astuessaan Työhuoneeseen hän ei ole enää dragissa. Hän kertoo tuntemuksiaan pudotuksesta. Muut kilpailijat ovat usein jättäneet pudonneelle kilpailijalle viestejä, joista hän lukee kaksi ääneen. Tämän jälkeen hän pakkaa tavaransa, kommentoi kilpailu ja vie laukkunsa pakettiautoon, joka vie hänet kilpailusta.

2 Käsitteet, näkökulmat ja lähtökohdat

*RuPaul's Drag Race*sta on tehty tutkimusta lähinnä sen tavasta suhteuttaa ympäröivä maailma ja *Drag Racen* maailma toisiinsa. Representaatiot ovat suurimpia ja näkyvimpiä tutkimusaiheita *Drag Racen* parissa. Drag itsessään on poliittista ja haastaa normeja, minkä vuoksi sen representaatiot voidaan tunnistaa poliittisina kannanottoina ohjelman näkyvyyden ja katsojakunnan myötä. Carl Schottmiller painottaa väitöskirjassaan aineistolähtöistä sisällönanalyysia keskeisenä tutkimusmenetelmänä *Drag Race*-tutkimuksessa. (Yudelma 2017, 16; Schottmiller 2017, 30–31.) Suomenkielistä tutkimusta tästä ohjelmasta ei ole. Kaisa Iivosen tiedotusopin pro gradu *Viihteen pako todellisuuteen: Tosi-tv:n ohjelmatyypit, genre ja kerronta* tutkii tosi-tv:tä ilmiönä (Iivonen 2007). Iivosen mainitsemat tunnustukselliset monologit ilmenevät myös minun tutkimuksessani confessionaleina. Aino-Liisa Tuomisalon journalismin koulutusohjelman opinnäytetyö *Käsikirjoituksen rooli tosi-tv:ssä* käsittelee ohjelman sisällön työstämistä viihteelliseksi ja kiinnostavaksi tiedostetuilla valinnoilla. (Tuomisalo 2018). Itse käsittelen tutkimuksessani tuotannollisia valintoja tuotantokauden tarinankerronnassa sekä kilpailijoiden hahmoittamisessa.

Jotta päästään tulkitsemaan representaatioita, on ensin selitettävä tutkimuksen kannalta oleellisia käsitteitä. Tämän vuoksi avaankin seuraavassa alaluvussa tosi-tv:n rakenteita ja tuotannollisia valintoja erityisesti *RuPaul's Drag Racessa*. Esittelen myös sukupuolen käsitettä tosi-tv:n narratiivisena keinona. Tämän jälkeen tuon esille mitä drag ilmiönä tarkoittaa *RuPaul's Drag Racen* ulkopuolella sekä miten transsukupuolisuus näyttäytyy *RuPaul's Drag Racessa* ja tosi-television tarinankerronnassa. Näkökulmien ja lähtökohtien avulla selitän, millaisen perinnön päälle 14. tuotantokauden tarinankerronta perustuu sekä millaisia kuvia kausi haastaa. Viimeisessä alaluvussa esitän vielä tiivistetyn kuvauksen transsukupuolisuuden historiasta *RuPaul's Drag Racessa*. Näiden avulla perustelen tutkimukseni viitekehyksen.

2.1 Tosi-televisio

Tosi-tv-ohjelmia, kuten televisio-ohjelmia yleensäkin, on eri tyylilajeja. Eri genret syntyvät kokeilemalla, kun tuottajat kehittelevät uusia formaatteja. Suuria katsojalukuja keränneet ohjelmat saavat jatkoa yleensä samansisältöisinä, mutta pienillä muutoksilla. Katsoja voi täten luottaa ohjelman seuraavan genren lainalaisuuksia, vaikka se venyttäisi lajityypin rajoja. *RuPaul's Drag Race* asettuu kilpailurealityn alueelle. (Hietala 1997, 173–176) Useissa

kilpailullisissa tosi-tv-ohjelmissa lopputulokset riippuvat aktiivisen yleisön seurannasta ja näiden mielipiteiden vaikutuksesta. *RuPaul's Drag Race* poikkeaa tästä, sillä yleisöä ei osallisteta aktiivisten päätösten tekoon. On kuitenkin esitetty, että yleisösuosiolla kauden aikana on vaikutusta finaali-jaksossa kauden voittajan valinnassa. Tämä nostaa kysymyksen siitä, miten ohjelman editointi tuotannollisena keinona vaikuttaa katsojien näkemykseen ohjelman lopputulosten reiluudesta. (Gudelunas 2017, 233–234, 236–237; Daggett 2017, 271–272; Mehran 2023, 115.)

RuPaul's Drag Race on alun perin luotu parodiana muista tosi-tv-ohjelmista ja se haastaa monia trooppeja. Näistä näkyvin lienee miehen ja naisen roolit sekä sukupuolien valtasuhteet ohjelmissa. Näitä asetelmia käännetään pääläelleen, naisroolien toimijuutta vahvistetaan ja kilpailijat asetetaan niihin. Lisäksi naisvetoisten sarjojen juontajien kaikki roolit asetetaan RuPaulin harteille. Drag Queeninä hän saa vapauttaa itsensä sukupuolijärjestelmistä ja hän saa käyttää hyödykseen näiden muodostamia toimijuuksia. RuPaul on sarjan auteur, sillä hän on päätuomarin ja juontajan lisäksi yksi sarjan päätuottajista, mikä edelleen tarkoittaa, että sarja kuvastaa hänen ideologiaansa ja hänen näkemyksiään. (Hietala 1997, 174–175; Brennan ja Gudelunas 2017, 2–4; Yudelman 2017, 19–20; Brennan 2017, 30, 34; Aitkenhead 2018; Mehran 2023, 118; Schottmiller 2017, 33; Ojajärvi 2000, 117–118, 120–121, 129–134.)

Koska ohjelmaa on tehty monta vuotta, *RuPaul's Drag Racelle* on vakiintunut oma tunnistettava ja toistuva brändin mukainen tapa tuottaa henkilötarinoita. Tämän vuoksi jokainen poikkeaminen siitä horjuttaa katsojien odotuksia ja pitää heitä varpaillaan. Ohjelma säilyy ajankohtaisena ja välttää itsensä toistamista populaarikulttuuriviittauksilla sekä keskusteluilla sen hetkistä poliittisista haasteista ja kokemuksista.

Tosi-tv-kilpailijalla on tyypillisesti jotain todistettavaa. On todistettava itselleen jotain, muille kilpailijoille tai tuomareille jotain muuta ja katsojille jotain kolmatta. Konflikteja syntyy, kun jokin näistä epäonnistuu. Katsojan rooli on ensisijaisen tärkeää tosi-tv-ohjelmille. Vaikka tällä ei olisi suoraa vaikutusta ohjelman tapahtumiin reaaliajassa, katsojien sitouttaminen käännteillä, kuten interpersonaalisilla riidoilla, tutuksi tuotujen hahmojen uusien piirteiden paljastamisella, kilpailijoiden yllättävällä menestyksellä tai tappiolla, kuuluu asiaan. Äänestystä edellyttävissä ohjelmissa mahdollisuus vaikuttaa on sisäänkirjoitettua ja sen ajastettu luonne sitouttaa katsojaa. Myös *RuPaul's Drag Racen* kaltaisilla ohjelmilla, joissa yleisö ei voi äänestää lopputuloksesta heitä sitoutetaan sosiaalisen median keinoilla. Näitä ovat lyhytvideot sarjan viikkohaasteista, kuvat viikon runway-asuista sekä kauden lopuksi ”Ketä kilpailijoista kannatat kauden voittajaksi?”-kuvat. Nämä kaikki kutsuvat katsojan

tykkäämään ja kommentoimaan, näyttämään tukensa ja jakamaan mielipiteensä. (Gudelunas 2017, 233–234, 236–237; Daggett 2017, 271–272; Gudelunas 2023, 144–145.) Tosi-televisio kohdennetaan katsojilleen. Vaikka ohjelmalla olisi todellisuudessa laajempi katsojakunta, siitä on tuotannon kannalta olemassa supistetumpi, idealisoitu kohdekatsojakunta, jolle ohjelma on kohdennettu. *RuPaul's Drag Racen* kannalta tämä on queer-ihmiset, jotka osallistuvat dragista nauttimiseen. Tämä on kuitenkin nostanut esille kysymyksen siitä, luoko *RuPaul's Drag Race* faniyhteisön, joka käsittää kaiken dragin vain *RuPaul's Drag Racen* kautta. (Mehran 2023, 121; Gudelunas 2023, 144.)

Kuten Sari Elfving toteaa *Idols*-artikkelissaan, tosi-tv-ohjelmien hahmotyyppit luovat katsojille odotuksen siitä, millaisina osallistujien voidaan odottaa toimivan. Osallistujien moninaisuus ja virheellisyys, eli ihmisyys, on tärkeää tuoda esille television tarinankerronnassa. Positiivisesti esitettävät osallistujat saavat nauttia menestyksestään ja näille sallitaan enemmän liikkuvuutta omassa esiintymisessään kuin negatiivisesti esitettäville osallistujille. Negatiivisesti esitetylle henkilölle julkisuuden hyödyntäminen oman itsen eri puolien korostamiseen on mahdollista, mutta se edellyttää rohkeutta haavoittuvuuteen sekä omaa yritystä laajentaa omaa toimijuutta. Siitäkin huolimatta matka voi olla alaspäin. Mitä tosi-tv-osallistuja tekee ohjelman jälkeen, riippuu hänestä itsestään. Tositelevisiön yhteydessä voidaan tunnistaa tapauksia, joissa pahiksen rooliin asetettuja esiintyjiä on otettu maalitauluksi. Heitä kiusattu kauan esiintymisensä jälkeen sosiaalisen median alustoilla ja pakotettu näitä pitämään taukoja julkisten esiintymistensä välillä. Joskus heitä on jopa ajettu kokonaan pois julkisuudesta katsojien virhetulkinnan vuoksi. Kilpailijoilla on myös tarve itsebrändätä. He ovat mukana kilpailussa alansa suurimmalla näyttämöllä, minkä vuoksi heillä tulisi olla tarjottavana oma näkökulmansa viikkohaasteisiin ja runwaylle. Lisäksi heillä tulisi olla taitoa kehittää ja tarvittaessa muuttaa tuomareiden vaatimia aspekteja hukkaamatta samalla itseään. (Elfving 2011, 218–220, 225–226; Brennan 2017, 33; Daggett 2017, 282; Nikkinen ja Vacklin 2012, 317–319.)

Kilpailijoiden tulee itse kilpailun suoraviivaisen suorittamisen lisäksi olla valmis pelaamaan peliä. Heidän tulee siis ymmärtää, että oma persoona on yhtä tärkeä aspekti kuin hiotut taidot. Erityisesti heidän heittäytymiskykynsä sekä vuorovaikutuksensa muiden kilpailijoiden sekä tuomareiden kanssa kompensoi heidän suoritustaan omien vahvuusalueiden ulkopuolisissa viikkohaasteissa ja vakiinnuttaa heidän paikkansa kilpailussa sen tarinankerronnan kannalta. Tämä leikkisyys koskee toki koko kilpailua itsensä esittämisen kautta ja itserepresentaatioissa, mutta se näkyy myös strategioinnin pelillisyydessä. Kilpailijan on

oltava valmis esittämään omasta itsestään idealisoitua versiota, jolla kaikki piirteet viedään huippuihinsa tunnistettavien persoonien muodostamiseksi. Tämän on silti oltava myös riittävän uskottavaa ja läpinäkyvää, jotta tämä representaatio voidaan tunnistaa autenttiseksi. (Elfving 2011, 234–236; Huizinga 1984, 11; Brennan ja Gudelunas 2017, 2; Brennan 2017, 31.) Tämä merkitsee, että strategiointi linkittyy itsesääteilyn oman tarinan kerronnassa. Kilpailijan esitetty minuus on arvokasta materiaalia tuotannolle. Kilpailija voi päättää kieltäytyä paljastamasta liikaa itsestään liian aikaisin kilpailussa. Tällä strategialla hän voi yrittää taata hänen hahmonsa säilyttämisenä pidemmälle kauden ajaksi.

Kuten monessa muussa kilpailurealityssä, *RuPaul's Drag Racessa* korostetaan parhaimpia ja heikoimpia esityksiä. Tämä vastakkainasettelu korostaa eroa, etenkin, kun näiden välille jää joukko keskinkertaisia esityksiä, jotka silti eroavat paljon toisistaan. Kilpailijoiden luokittelu yli tai alle näiden rajojen mahdollistaa paitsi heidän korostamisensa dynaamisina, myös kilpailijoiden häivyttämisen epäoleellisina nimeämällä heitä turvaan. Koska kilpailu tuo helposti pintaan tunteita, osallistujan sijoittuminen viikkohaasteessa voi olla myös tuotannollinen keino aiheuttaa tunnereaktioita. Kuten Sari Elfving kuvaa suomalaisen Idolsin tiukan tuomaroinnin henkilöityneen Jone Nikulaan, voidaan myös *RuPaul's Drag Racessa* tunnistaa tiukan tuomarin rooli Michelle Visagesta (Elfving 2011, 218–219). Visage on tuomaripaneelissa arvojärjestyksessä RuPaulista seuraava ja hänellä on useimmiten vastuu ylläpitää ohjelman status quo oikeanlaisesta tavasta tehdä dragia. Tämä ei kuitenkaan jää aina haastamatta, sillä RuPaul voi päätuomarina sivuuttaa nämä kommentit. RuPaul itse ei saa ohjelmassa olla väärässä, sillä tuomaripalautteen kauden aikana on sovittava yhteen kauden lopputulosten kanssa. Tämän vuoksi kritiikit, jotka voidaan nähdä kontekstin mukaan ristiriitaisina, tulevat muilta tuomareilta ja RuPaul edustaa yleistä linjaa. Usein ohjelman esittämisen jälkeen Michelle Visage paljastaa omia, todellisia mielipiteitään sarjasta ja hänen lähestymisensä kilpailijoihin on pehmeämpi (Daggett 2017, 276–277).

Tosi-tv-ohjelmat ovat luoneet alustoja, joilla osallistujat pääsevät kertomaan muille omasta itsestään tunnustamalla ja todistamalla. Tunnustamisesta on kyse, kun sekä henkilön minäpuhe että toiminta tuodaan julkisuuteen ja katsojilla on mahdollisuus arvioida niitä. Todistaminen perustuu oman elämän tapahtumista ja kokemuksista kertomiseen ja edellyttää myös todentamista. Ohjelman tarinankerronnan kannalta on olennaista, mikä on tunnustamisen ja todistamisen aihe, eli mistä siinä kerrotaan. Molemmat toiminnat vaikuttavat siihen, miten kilpailija itse sekä yleisö ajattelevat hänestä jatkossa. Tunnustamisessa ja todistamisessa ilmenevät suunnan ja voiman käsitteet. Suunta

tarkoittaa tämän puheen kohdentamista ja voi näkyä niin julkisena kuin yksityisenä. Voima kuvaa puheen sisältöä sekä kontekstia. (Kujansivu ja Saarenmaa 2007, 10–13, 24) Tutkimuksessani tunnustus ja todistus esiintyvät oman tarinan jakamisessa sekä minuutta muovanneiden taustojen avaamisessa. Ne alustavat aihetta laajemmalle keskustelulle. Näitä tapahtuu erityisesti confessional- ja tragediapeili-kohtauksissa. (Brennan ja Gudelunas 2017, 3; Yudelma 2017, 17–18, 20–21; Brennan 2017, 31; Daggett, 278–279; Nikkinen ja Vacklin 2012, 312–313.)

Anita Biressin ja Heather Nunnin mukaan trauman julkinen todistaminen on keskeistä tosi-televisio-ohjelmille. Trooppina trauma voi esiintyä luonnollisena osana henkilötarinaa tai vahvana yhteiskuntakritiikkinä. Tunnustaminen ja todistaminen television kautta on tehnyt trauman teoriasta ensisijaisen konnotaation ja terapeuttisista televisio-ohjelmista sen kääntöpuolen itserepresentaatioiden kautta. Trauman popularisoinnissa keskeistä on toipuvan minän käsite. Katsoja pääsee osaksi tosi-tv-kilpailijan terapeuttista prosessia. Tämä tunnustaminen sekä todistaminen esitetään kilpailijaa hyödyttävänä kehityksenä. (Biressi ja Nunn 2005, 108–110; Nikkinen ja Vacklin 2012, 313.)

Tämän päivän yhteiskunnassa on alettu arvostamaan henkilöiden tunne-elämän aitoutta ja sen rohkeaa ja avointa ilmentämistä. Tosi-tv-ohjelmissa ihmisen itsereflektio ja oman itsensä löytäminen perustuvat henkilökohtaisten mielteiden jakamiseen katsojille. Tämä antaa katsojille mahdollisuuden samaistumiseen, mutta myös mahdollisuuden kritisoinnille. Itsereflektio voi saada aikaan myös vapautumisen sekä tunnepurkauksen todisteena reflektion merkityksestä. Osallistujan purkaessa kokemuksiaan tunnemonologina myös keskittyminen on hänessä itsessään. Hänellä on näennäisesti valta määritellä tunteitaan ja niiden merkityksiä. Tunnustuksissa ja todistuksissa on paljon emotionaalista voimaa, joka nostaa ne merkitykselliseksi television kautta. Tämän seurauksena tuotannolla on valtaa ja vastuuta aikatauluttaa tunnustukset ja todistukset tavalla, joka hyödyttää mahdollisimman montaa ohjelmassa ja sen vaikutuspiirissä olevaa henkilöä. (Aslama ja Pantti 2007, 185–189, 193–194, 196.)

2.2 Sukupuolen merkitys ja representaatio

Sukupuoli on yksi keskeisimmistä kehyksistä, joiden kautta yksilön toimintaa voi tulkita. Stereotypiat sen ilmaisussa ovat myös usein hitaita muuttumaan. Naiseuteen liitetään feminiinisyys, visuaalisuus ja viihteellisyys. Koska sukupuolen esittämisen tiedostaa, normien mukainen toiminta ilmenee tietoisena ja rajoja rikkova toiminta parodisena. Vaikka sukupuoli

ei olisi esiintyjän valitsema fokus, hän performoi sitä pelkällä olemassaolollaan. Tällöin se luo representaatiota sukupuolesta. Tästä voidaan kuitenkin esittää kysymys, luoko toiminta uusia representaatioita, vai tunnistetaanko näistä vain vahvistettavat oletukset sukupuolen mukaisesta käyttäytymisestä. Lisäksi toiminnan alusta ja sen formaatti vaikuttavat representaatioiden muodostumiseen. (Ojajärvi 2000, 117–119; Paasonen 2010, 41)

Tyypillisesti puhuttaessa sukupuolesta ajatellaan biologista sukupuolta ja sen ulospäin havaittavia ominaisuuksia. Maiju Ristkari toteaa, että yhteiskunnassa vallitsee cisnormi eli oletus yksilön cissukupuolisuudesta, jolloin odotetaan henkilön syntymässä määritetyn sukupuolen mukaista käyttäytymistä (Ristkari et. al. 25–26; 30, 2018). Cisnormi on muodostunut ajan, paikan ja kulttuurin muokkaamana. Nykypäivänä ymmärretään paremmin sukupuolten moninaisuutta. Tämän vuoksi käsite sosiaalinen sukupuoli on saanut uuden merkityksen. Vaikka se on aina merkinnyt voimaannuttavaa erotusta biologisen sukupuolen rajoittamiin mahdollisuuksiin sekä säätelyn vapauttamista, liittyi se 1960-luvulla ensisijaisesti naisen oikeuksiin toimia. Nykyään se saa transsukupuolisuuden parista konnotaatioita aitona ja ensisijaisena minuutena sekä vaatimuksena kehittää sääntöjä. Teresa de Lauretisin mukaan sukupuoli rakentuu kulttuurisesti ja sosiaalisesti. Hän katsoo, että siihen ovat vaikuttaneet visuaaliset ja diskursiiviset representaatiot sekä vuorovaikutus ympäröivään maailmaan. (de Lauretis 2004, 35, 82; Paasonen 2010, 47) Yksilön oma tulkinta ja kokemus omasta sukupuolesta ovat määrittäviä tekijöitä henkilökohtaiselle sukupuoli-identiteetille. Tämän lisäksi valinnat, joita yksilö tekee, ovat sidonnaisia tämän sukupuolikokemukseen sekä sukupuoli-ilmaisuun ja täten osa sosiaalista sukupuolta. Näistä voidaan ulkopuolelta havaita esimerkiksi vaatetus, ehostus sekä liikekieli.

Sukupuolinormista poikkeava identiteetti tunnustetaan sukupuolen moninaisuuden piiriin ja henkilöä, joka kokee ristiriitaa oman identiteetin kohdalla nimitetään transsukupuoliseksi. He kuuluvat sukupuolivähemmistöihin. Näistä sukupuolivähemmistö on ulkopuolelta annettava ryhmä, kun taas transsukupuolisuus on sidonnainen yksilön omaan henkilökohtaiseen määrittelyyn. Transsukupuolinen henkilö ei koe kuuluvansa siihen sukupuoleen, johon hänet on syntymässä määritetty ja lapsuudessa kasvatettu. Jokainen transsukupuolinen ei tunnista transsukupuolisuuttaan kuin vasta aikuisiällä. Sukupuoliristiriidasta seuraa usein dysforiaa, johon ratkaisu on transitoitua eli muokata piirteitään kehollisesti tai muuttaa omakuvaansa sosiaalisesti vastaamaan kokemaansa sukupuolta. Transsukupuolinen henkilö voi kokea tarvetta tulla kaapista identiteettinsä kanssa, siis julkistaa sen jossain vaiheessa transitoitumis-prosessiaan voidakseen tulla kohdatuksi omalla identiteetillään. Tämän kautta

transsukupuolisuus koskettaa yksilön ympärillä olevia henkilöitä. Ystävät ja perhe mukautuvat tai reagoivat muutokseen transsukupuolisessa läheisessään. (Aarnipuu 2008, 64–65, 67–68, 72–74, 90–92; Girshick 2008, 115, 127.) Transsukupuolisuuden koetaan olevan normien ulkopuolella ja se sisältää oletuksen muutoksesta. Sitä ei voi käsitteellistää vain sanattomana liikkumisena kahden ääripään välillä, vaan itse prosessi kuuluu osana identiteettiä. Yksilö itse kokee tarvetta tulla kohdatuksi omana itsenään ja tuo esille itselle ominaiset piirteet. Täten hänen itserepresentaationsa on hyvin olennaista. (de Lauretis 2004, 84–85.) Transsukupuolisuus itsessään kattaa paitsi binääriset transnainen- ja transmies-identiteetit, myös muita moninaisia sukupuoli-identiteettejä, kuten muunsukupuolisuuden. Vaikka käsitettä muunsukupuolisuus voidaan käyttää yleiskäsitteenä erilaisille binäärisen sukupuolijärjestelmän ulkopuolisille sukupuoli-identiteeteille, sitä voi myös itsessään pitää henkilökohtaisena, omaa sukupuolta kuvaavana käsitteenä. (Ristkari et. al. 24, 2018.)

Queer käsitteenä käännetään joskus suomeksi *sateenkaarevaksi*, mutta helppoutensa takia queer on otettu lainasanana käyttöön. Queer kattaa kaikki sukupuoli- sekä seksuaalisuusvähemmistöt yleisenä ryhmänä. Queer-teoria haastaa muuttumattoman identiteetin ja ottaa huomioon sosiaaliset sekä kulttuuriset tekijät. Identiteetillä on mahdollisuus muuttumiseen, mahdollisuus kyseenalaistaa normeja sekä näihin sidottuja käytäntöjä ja purkaa niitä. (Gauntlett 2008, 146–148; Hekanaho 2010, 144–145, 148–149.) Aarnipuun mukaan käsitys omasta minuudesta ei ole ainoastaan sisäsyntyinen, vaan se rakentuu yksilölle vuorovaikutuksessa ympäröivän maailman kanssa. Tämän lisäksi kohtaamiset erilaisten ihmisten kanssa auttavat vertaiskokemusten kautta, olivat ne oikeita tai fiktiivisiä, tosielämässä tai viihteessä ja mediassa. (Aarnipuu 2008, 63.)

Suomen kielessä sana sukupuoli jo itsessään määrittelee sukupuolen kaksijakoiseksi. Tämän vuoksi se ei anna mahdollisuutta tunnistaa muita variaatioita. Englanninkielinen käsite *transgender* on usein käännetty suomeksi termiksi transsukupuolisuus tai jätetty kääntämättä muotoon transgender. Näistä edellä mainittu kattaa transsukupuolisuuden yleensä, kun taas jälkimmäiseen liittyy eriäviä tulkintoja merkityksestä. Transgender on ollut käytössä ei-binäärisille identiteeteille transsukupuolisuuden kattokäsitteen alla. Nykyään siitä käytetään muunsukupuolisuuden käsitettä, vaikkakin transgender on jäänyt käyttöön joillekin. Tämän vuoksi transgender on saanut myös merkityksiä transsukupuolisuuden identiteettinä, johon kuuluvat eivät koe tarvitsevansa yksiselitteistä sukupuolenkorjausprosessia. (Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus) Tämän vuoksi käytän tutkielmassa käsitettä

transsukupuolisuus, jotta merkitys säilyy muuttumattomana ja jotta vältän vääränlaista tulkintaa yksilöiden tarinoista.

2.3 Drag ilmiönä

Aarnipuu esittää, että Drag Queen -perinteen voidaan nähdä pohjautuvan homomiesten kulttuuriin, vaikka drag ei rajoitu vain homomiehiin. Tällaista näkökulmaa historiaan ohjaa se ikävä tosiasia, ettei transsukupuolisuutta ole käsitelty osana historiankirjoitusta. Sukupuolen moninaisuus on sulautettu osaksi edellä mainittua homomiesten ryhmää ja siten pyyhitty näkyvistä. Voidaan siis esittää, että dragilla on queer historia, mutta että se on avoin kaikille. (Aarnipuu 2008, 84; Aarnipuu 2010, 17, 151.) Drag voidaan nähdä simuloivan sen tekijän sukupuolta, sukupuoli-identiteettiä sekä sukupuolen esityksiä. Dragissa voidaan havaita ironista queer-stereotyyppioilla leikittelemistä ja tähän liittyvä yliampuminen auttaa speaktaakkelin rakentumista. Tämä yliampuminen ja intensiivisyys ovat kuitenkin havaittavissa erityisesti drag-esiintyjien ulkonäössä. Tämä visuaalinen ilme poikkeaa arkipäiväisistä valinnoista. Täten dragia voisi kuvata sukupuoliperformanssina, vaikka kaikki esitykset eivät rajoittuisi sukupuoliseen esiintymiseen. Drag voi ulottua poliittisista kannanotoista populaarikulttuurin esityksiin, eivätkä kaikki sen esiintyjäkään rajoitu vain seksuaali- tai sukupuolivähemmistöihin. Drag ei myöskään ole vain lavaesiintymistä ja sitä voidaan tehdä niin muiden kuin omaksikin iloksi. Drag voi olla myös oman sukupuolen ilmaisemista tai nämä voivat olla symbioosissa keskenään. (Aarnipuu 2008, 84–86, 103; Aarnipuu 2010, 17–18, 22–23, 30–33, 37–39, 265–268; Brennan 2017, 31; Aitkenhead 2018; Levin 2018.)

Dragiin liitetään perinteisesti ajatus vastakkaisen sukupuolen esittämisestä imitoimalla ja parodioimalla. Tämä käsitys sivuuttaa dragin transsukupuolisen historian. Drag Queeneihin liitetään herkemmin ajatus viihteellisyydestä ja huomion herättämisestä, kun taas Drag Kingeihin yhdistetään ajatus selviämisestä ja katseen välttämisestä. Näihin esityksiin liitetään myös oletuksia, jotka kumpuavat sukupuoliroolien etuoikeuksista. Tästä huolimatta esitettävän dragin sukupuolesta riippumatta sillä voi laajentaa omaa minuuttaan. (Brennan ja Gudelunas 2023, 5; Aarnipuu 2010, 152–155, 268–271). Tiia Aarnipuu toteaa, että useimmissa mediatuotteissa mies mekossa ajatuksena naurattaa koomisesti miehen luopuessa valta-asemastaan ja esittää sukupuolirajojen ylittämisen mahdottomuutena (Aarnipuu 2008, 163). On kuitenkin tärkeä huomioida, että tällaisissa tilanteissa konteksti on sidoksissa esitysten kohderyhmään. Kokemus ohjaa katsetta ja tulkintoja. Dragin elementtejä

hyödyntävä esitys, jota ei ole tehty queer- ja trans-yleisön kohderyhmälle, käsittää dragin herkemmin valeasuna. Tällaiseen esitykseen liitetään huumori ja häpeä jo valmiiksi oletettuina reaktioina. (Aarnipuu 2010, 22.)

Kun puhutaan dragista tai transsukupuolisuudesta, vältetään usein mainitsemasta toista. Dragilla saattaa olla tukevia ja ohjaavia hyötyjä transsukupuolisille henkilöille. He voivat dragin keinoilla elää sukupuoltaan ja harjoittaa itserepresentaatiotaan. Toisaalta useat pioneereista dragin saralla ovat olleet transsukupuolisia. Aarnipuu nostaa tämän äärimmäisyyden huipuksi ja jatkaa, että dragin voi käsittää myös transvestisuuden muotona. ”Drag voi olla myös tyyli, jota toteutetaan itse omaksi iloksi.” (Aarnipuu 2008, 85.) Pitkälti kaiken takana on tarve pitää eri ryhmät ja niiden määritelmät erillään toisistaan, jotta vältettäisiin sekavuutta niiden välillä (Aarnipuu 2008, 99, 102–103).

2.4 Transsukupuolisuus ja tosi-televisio

2.4.1 Transsukupuolisuus tosi-televisio tarinankerronnassa

Tosi-tv-ohjelmat tarvitsevat jotakin koukukseen. Niiden on tarjottava jotakin yksilöllistä ja uutta, riippumatta siitä, ovatko ohjelman formaatti, hahmotyypit tai motiivit jo valmiiksi tuttuja. Ohjelman tuotannon kannalta on tärkeää pyrkiä pysymään relevanttina ja kiinnostavana, minkä vuoksi muutos ja toisto ovat tärkeitä. Lähestyn *RuPaul’s Drag Racen* tragediapeilejä todistamisen, oman narratiivin välittämisen sekä samaistumisen keinoina tosi-televisio ympäristössä. Kilpailijan on pääosin osoitettava täydellisyyttä lavalla ja viikkotehtävissä menestyäkseen kilpailussa, mutta myös moninaiset epäonnistumiset sekä kokemukset ovat osa elämää ja kilpailua. *RuPaul’s Drag Race* yhtenä katsotuimmista queer-ohjelmista toimii keskeisessä roolissa sateenkaarevien tarinoiden välittäjänä. Näitä kerrotaan tyypillisesti tragediapeili-kohtauksissa kilpailijoiden valmistautuessa viikkohaasteeseen tai runwayhyn. Kilpailijoiden odotetaan olevan valmiita avautumaan aiheista, jotka tekevät heistä näennäisen haavoittuvia. Heidän oma jaksamisensa tarinankerronnassa on myös keskeinen rytmittäjä aiheiden esille nostossa. (Yudelman 2017, 20–22.)

Ohjelmassa haetaan parasta drag-taiteilijaa, minkä vuoksi viihdyttämiseen soveltuva persoonallisuus on odotettavaa Päälavalla esiinnyttäessä. Tässä yhteydessä on nimenomaan puhuttava hahmoista, eikä todellisista henkilöistä, sillä vaikka osallistujat esiintyvätkin omilla nimillään, heidät on roolitettu täyttämään tiettyjä rooleja kauden tarinassa. Tosi-televisio-sarjat ovat yleensä vahvasti käsikirjoitettuja ja editoituja. Tämän vuoksi kausien välisesti sekä

kauden sisäisesti voitaisiin kertoa yhtenevää tarinaa ja kiinnostavien henkilöhahmojen näkyvyyttä voitaisiin maksimoida. (Paasonen 2010, 41; Elfving 2011, 218–219; Mehran 2023, 120–121; Nikkinen ja Vacklin 2012, 321–322.) Dynaaminen tarina ja kiinnostavat hahmot, joihin katsojat voivat liittää vahvoja tunteita ja reaktioita ovat tosi-television keskeisimpiä piirteitä. Vaikka omien erityistaitojen esitleminen on virallisesti ohjelman markkinoitava puoli, merkittävä osa ohjelmaa tapahtuu Pöytäsalin ulkopuolella Työhuoneessa, jossa kilpailijoiden on tultava toimeen keskenään (Mehran 2023, 116–117). Tässä yhteydessä nämä hahmotroopit tulevat näkyviin. Näitä trooppeja ovat *RuPaul's Drag Race* muiden muassa sankari, pahis, konkari ja aloittelija. Näiden trooppien mukaisesti toimiminen tuo myös hahmoille heidän arvonsa tuotannon silmissä. Sen lisäksi kauden tarinankerronnan mukaisesti näitä trooppeja toteuttavien kilpailijoiden henkilökohtainen menestyminen kilpailussa vaihtelee.

Katsojan odotetaan kannustavan sankareita ja alakynnessä olevia, kun he menestyvät tai osoittavat heikkoutta ja vastaavasti olemaan tyytymättömiä, kun pahis saa vastaavaa kohtelua. Representaatiot perustuvat toistoon, mutta niiden takana on myös verkosto intersektionaalisia piirteitä ja oletuksia, mitkä johdattavat tulkintoja representaatioista. On tärkeä tunnistaa, kuinka usein eri etnisiin ryhmiin tai sukupuoli-identiteettikategorioihin kuuluvat sijoitetaan mihinkin näistä troopeista. On myös pohdittava, mitä merkityksiä näiden käytänteiden systemaattisesta toistamisesta seuraa näihin kuuluville taiteilijoille, ohjelmalle itselleen ja sen yleisölle. Representaatiokysymys nousee helposti esille sekä vaikuttaa edelleen mielipiteisiin ja sitä kautta itserepresentaatioihin. Yhteiskunnallinen tilanne ja kulttuuriset konventiot johdattelevat sitä kehystä, jossa ylipäättään voidaan sallia tietynlaiset representaatiomallit. Jotta voidaan laajentaa sitä, kuka saa näkyä ja kuulua ohjelmassa on tehtävä muutosta oletuksiin representaatioiden takana. (Paasonen 2010, 45–48; Brennan 2017, 33–34, Darnell ja Tabatabai 2017, 92.) Siinä, missä *RuPaul's Drag Race* murtaa stereotyyppioita sukupuolen ja seksuaalisuuden olemassaolon sekä sen näkyvyyden kannalta, sillä on edelleen rajoittunut näkökulma kehollisuuteen. *Drag Race* korostaa feminiinistä kehoa ihanteellisena tavoitteena ohjelmassa kilpaileville taiteilijoille. Tämän lisäksi se, millainen heidän kehojensa tulee olla ja miten tämä saavutetaan, puhuttavat aina uusien kilpailijoiden representaatioiden myötä.

Kuka ja miten saa tehdä dragia on ollut keskeinen kysymys *RuPaul's Drag Race* sen alkuvuosista lähtien. Dragiin liitettävä muutos on ollut esillä niin tuomaroinnissa kuin keskusteluissa Työhuoneessa sekä ohjelman ulkopuolella. Ohjelman iskulauseena oli vielä pitkään ”*Gentlemen, Start your engines and may the Best Woman win!*”, mikä kuvaa suuntaa,

mihin ohjelmaa vietiin. (Homo)miehet muuntautuvat naisiksi ja kilpailevat paikasta parhaana drag queeninä ohjelman eri haasteiden myötä. Tämän vuoksi kilpailijat saivat herkästi kritiikkiä siitä, jos he esittivät drag-minänsä tavalla, joka viestii maskuliinisuudesta. Tällainen itserepresentaation tapa liitetään usein epäonnistumiseen. Ohjelman iskulause on sittemmin muutettu muotoon: ”*Racers*, start your engines and may the best *Drag Queen* win!”. Transsukupuolisuus oli aiemmilla kausilla enemmänkin sivutuote ja osa yksittäisen taiteilijan omaa tarinaa, mutta tämä risteyskohta ei kuitenkaan saanut huomiota kauden tarinassa. (Brennan ja Gudelunas 2017, 2–4; Brennan 2017, 31–32.)

2.4.2 Transsukupuolisuus *RuPaul’s Drag Racessa*

Veijo Hietalan mukaan tosi-tv palvelee nykyajan uusromanttista tarvetta aidoille tunteille. Katsojat haluavat nähdä tunteiden variaatioita aina ilosta suruun, onnistumista epäonnistumisiin ja ylistyksistä nöyryytyksiin. Ihmiset haluavat nähdä ja kokea miten muut ihmiset käyttäytyvät, reagoivat ja tuntevat. Samalla he peilaavat omia ajatuksiaan ja toimintatapojaan suhteessa tosi-tv-ohjelmassa esiintyviin henkilöihin. (Hietala 2007, 63–64.) Tässä *RuPaul’s Drag Race* tarjoaa välillisesti katsojilleen mahdollista tarttumapintaa, jos kyseisellä kaudella on kilpailijoina henkilöitä, joihin he itse voivat samaistua.

Tosi-tv ohjelmia on kritisoitu paljon siitä, että ne tarjoavat narratiiveja, jotka pelkistävät, ylläpitävät ja vahvistavat perinteisiä patriarkaalisia stereotyyppisiä arvoja. Ohjelmat kuitenkin toisaalta tarjoavat myös näkökulmia yhteiskunnan rakenteisiin ja sosiaalisiin vuorovaikutustilanteisiin. Erilaisilla ryhmillä on tätä kautta myös mahdollisuus näyttää ja kertoa omia tuntemuksiaan ja kokemuksiaan suurellekin yleisölle (Hietala 2007, 71–76). *RuPaul’s Drag Race* antaa näkyvyyttä ja tunnettavuutta erilaisille drag-taiteilijoille, mutta luo samalla omaa kaanoniaan ohjelman arvohierarkioista dragin eri tyyleistä.

Drag-artistit ovat lavalla ollessaan hahmonsä ulkomuodossa. Tämä tarkoittaa odotusta runsaasta volyymista kaikessa hänen dragissaan, eli asuissa, meikissä, peruukeissa, persoonassa ja karismassa. Heitä voidaan katsoa tällöin julkkiksina. Merkitykset, joita taiteilija itse luo itseilmaisunsa taakse, tekee siitä kuitenkin yksityistä. Haavoittuvuus ja avoimuus omista ongelmista tekee yksityisestä julkista. Katsojat pystyvät samaistumaan kilpailijoiden minäkuvaan näiden asetuttua julkisuuteen, vaikka eronteko tapahtuukin nyt samanaikaisesti. Voidaan pohtia, tekeekö tämä heistä kulutustavaraa *Drag Race*-franchisen eri kausien ja lokalisaatioiden meressä.

Sukupuoli ja seksuaalisuus ovat nykypäivänä avoimia puheenaiheita niiden stigmatisoinnin vähennyttyä. Erityisesti seksuaalisuus on vapautunut mediatuotteissa keskeiseksi aspektiksi. Sukupuolta voidaan tulkita ennemminkin sen representaation kautta kuin yleisenä puheenaiheena. Transsukupuolisuus on saanut näkyvyyttä identiteettinä myöhemmin kuin sukupuolen ja seksuaalisuuden rajojen rikkominen cisnormissa ja heteronormissa. Tämä on tapahtunut vain ohjelman ja kanavan niin salliessa. *RuPaul's Drag Racessa* se hetki oli kauden 14 aikana. Tunnustusta ei voida katsoa vain yksilön minuuden kannalta, vaan siinä voi olla myös yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen aspekti. (Saarenmaa 2007, 85–87, 102.) Tämä ilmenee tutkimuksessani transsukupuolisuuden historian linkittyessä yhteen henkilökohtaisten todistamisten kanssa.

Transsukupuolinen identiteetti on moninainen jo itsessään ja tosi-television suodattimen läpi se saa lisää merkityksiä. Näitä ovat suhteet muihin, oma tarina, toiseuttaminen, samaistuminen ja historia. Transsukupuolisuus saa erilaisia merkityksiä riippuen tunnustamisen ja todistamisen yleisöstä, mutta ennen kaikkea ohjelman tuotannosta. Transsukupuolisuus tulee nostaa puheeksi silloin, kun sitä ollaan valmiita käsittelemään ja siitä ehditään käymään kunnollisia keskusteluja. Muussa tapauksessa siihen ei anneta mahdollisuuksia syventää todistamista. Mitä hyötyjä positiivisella trans-representaatiolla sitten on tosi-televisio-ohjelmassa sen katsojalle, esiintyjille, ohjelmalle ja sen tuottajille yleensäkin? *RuPaul's Drag Race* esittää dragin representaatiot voimaannuttavina sekä inspiroivina ja niissä valta nähdäksi tulemisesta on taiteilijalla itsellään osana tämän itserepresentaatiota. Ohjelmassa drag itsessään nähdään esiintymistäiteena, jonka merkitykset ovat sidoksissa queeriyteen.

Erityisesti runsaat, monipuoliset ja moniääniset trans-representaatiot mahdollistavat samaistumisen kokemuksia. Ne osoittavat, että jokaisen matka ja tarina on erilainen ja sen lisäksi vertaiskokemukset voivat edistää yksilön omaa matkaa. Transsukupuoliset kilpailijat asettavat ohjelmassa itsensä alttiiksi myös toisenlaisille odotuksille kuin heidän cisukupuoliset kansakilpailijansa. Näiden odotusten lunastaminen on tärkeää. Kasvutarinoilla, omalla menestyksellä ohjelmassa sekä roolilla muiden tarinoissa on tärkeitä merkityksiä *RuPaul's Drag Racessa*. (Brennan 2023, 20). Transrepresentaatioista tosi-tv:ssä, myös tarkemmin *RuPaul's Drag Racessa*, on tehty tutkimusta, mutta representaation suhdetta reaaliaikaiseen sosiaaliseen mediaan sekä sen tarjoamiin mahdollisuuksiin ohjata omaa narratiivia symbioosissa ei ole tunnustettu yhtä merkittävänä.

Muunsukupuolisuus terminä herättää usein kysymyksiä. Ohjelma ei esitä muunsukupuolisuutta suoraan osana transsukupuolisuuden sateenvarjoa, eli sen alakäsitteenä. Sen sijaan muunsukupuolisuus on *RuPaul's Drag Racessa* vain osa sukupuolen moninaisuutta, joka esille tullessaan päättää keskustelun, tarjoamatta tilaa syventyä aiheeseen (Brennan ja Gudelunas 2023, 6). Muunsukupuolisuudelle ei oleteta samankaltaista selkeää matkaa yhdestä identiteetistä toiseen kuin binaariselle transsukupuolisuudelle. Muunsukupuolisuutta voisi käsitellä osana tätä tutkielmaa, mutta identiteetin määrittelemisen ulkopuolelta, kun henkilön itse ei ole sitä muotoillut sillä tavoin, tuntuisi väistämättäkin vääraltä. Tämä linkittyy transsukupuolisuuteen myös suuremmin, sillä joillekin henkilöille muunsukupuolisuus voi olla astinkivi kohti oman transidentiteetin syvempää ymmärrystä. Lisäksi muunsukupuolisuus-väite on implikoituna, eikä sitä sanota *RuPaul's Drag Racessa* ääneen, jolloin tätä ei ole hedelmällistä käsitellä irrallisena transsukupuolisuudesta.

2.5 Transsukupuolisuuden historia *RuPaul's Drag Racessa*

Transsukupuolisuudella on pitkä ja monimutkainen historia *RuPaul's Drag Racessa*, mikä selittää muuttuneen asennoitumisen jo ennen *Drag Race* -franchisen modernia aikaa (2017-) sekä ennen koronaviruksen vaikutusta ohjelman tuotantoon (2020). Jos palaa katsomaan uudestaan ohjelman ensimmäisiä kausia, voi kokea kulttuurishokin aikakausien välillä. Vaikka ohjelmaa tehdään pääsääntöisesti queer-yleisölle, sen tyyliä voidaan havaita ilmentymiä siitä, miten Aarnipuu esittää median yleensä eksotisoivan ja toiseuttavan transihmisiä (Aarnipuu 2008, 168). Loukkaavia sanoja tai niiden pehmitettyjä versioita eli slurreja käytettiin keskustelussa tai yleisinä fraaseina ilman, että ohjelma näyttäisi kenenkään puuttuvan tähän aktiivisesti. Erityisesti sarjan toisella ja kolmannella kaudella avoimesti käytetyt trans-sidonnaiset slurrit olivat nimityksiä, joilla muista kilpailijoista saatettiin puhua ja näiden minuutta kyseenalaistaa. Etenkin, jos joku kilpailijoista esitti muiden kilpailijoiden mielestä liikaa elettyä naiseutta. Haukkumista trans-keskeisillä sanoilla ei esitetty vihamielisenä, vaan enemmänkin tahdittomana käytöksenä. (O'Halloran 2017, 215–217)

Ensimmäiset vuodet ja oven avaamisen perintö

Toinen tuotantokausi (2010) oli merkittävä ensiaskel transrepresentaatiolle ohjelmassa, sillä sen jälleennäkemisjaksossa Sonique (tunnetaan nykyään koko nimellään Kylie Sonique Love) tuli julkisesti kaapista transsukupuolisenä naisena. Hän oli ensimmäinen *RuPaul's Drag Racessa* kilpaillut transnainen. Hän kertoi dragin olleen merkittävä astinkivi hänen oman identiteettinsä löytämisen parissa. Kylie Sonique Love on jatkanut dragin parissa ja edistänyt

uraansa omana itsenään. Hänestä on tullut yksi merkittävimmistä esikuvista transsukupuolisille drag-taiteilijoille ohjelman myötä, etenkin voitettuaan kuudennen All Stars-kauden (2021). (Brennan 2023, 17, 19, 33.) Kolmannen tuotantokauden (2011) Carmen Carrera tuli kaapista transsukupuolisena naisena vasta ohjelman jälkeen. Hän tuli kuitenkin toisenlaiseksi esikuvaksi ottaen osaa keskusteluun ja kritisoidessaan ohjelmaa sekä RuPaulia itseään siitä, miten transsukupuolisuutta käsitellään ohjelmassa. Tämän vuoksi Carreralla on tulehtuneet välit *RuPaul's Drag Racen* kanssa, eikä hän ole ollut enää vuorovaikutuksessa ohjelman kanssa. (Whitworth 2017, 143–144; Brennan 2023, 20–21.)

Kultaiset vuodet ja muuttuneet yhteiskunnalliset odotukset

Nykyään RuMail -nimellä kulkeva jakson viikkohaasteen ilmoittava videoviesti tunnettiin aiemmin nimellä SheMail. Käsite itsessään oli herättänyt vastustusta, mutta vasta kuudennen tuotantokauden neljännessä jaksossa nähty minihaaste *Female or Shemale?* laittoi alulle uudistuksen. Minihaaste toi yhteen kaksi puolta, naisten nöyryyttämisen heidän ulkonäkönsä vuoksi sekä semantiikan trans-keskeisistä sanoista. Vaikka haasteen oli tarkoitus olla humoristinen vastakkainasettelu cisnaisten ja drag queenien välillä kilpailijoiden yrittäessä tunnistaa, kumpaan kategoriaan hänelle esitetyt erikoislähikuvat kuuluvat, se toi keskusteluun kuvastoa ja sanastoa, joilla on rinnastettu transnaisia drag queeneihin negatiivisesti. (Brennan ja Gudelunas 2017, 4; O'Halloran 2017, 221–226.) Haasteen saama kritiikki oli yksi merkittävimmistä herätyksistä ohjelman tuotannolle. Kritiikki laittoi alulle aktiivisemman vastuunoton sekä tiedostavamman lähestymiskulman transsukupuolisuudelle. Eronteko dragin ja transsukupuolisuuden välillä oli ehkä tärkeää ohjelman ensimmäisinä vuosina. Tällöin drag marssitettiin koko kansan televisioruuduille, mutta nyt oli aika kertoa moninaisempia tarinoita. (Brennan 2023, 18–19.) Vähän myöhemmin henkilöt itse alkoivat kertomaan henkilökohtaisia tarinoitaan omilla ehdoillaan. Oletettavasti ohjelma on kuunnellut katsojapalautetta faneiltaan menestyäkseen. On siis todennäköistä, että trans-identiteetin rajoituksista olisi kritisoitu aiemminkin, mutta tätä ei olisi huomioitu, sillä aiemmin ei ollut noussut yhtä suurta kohua. Kohu laittoi liikkeelle muutoksen, mutta voidaan kysyä, olisiko kohua syntynyt tuolloinkaan ilman, että ohjelma olisi asettanut edellä mainitussa minihaasteessa cisnaisia julkisuuden henkilöinä naurunalaisiksi.

Yksilön identiteetti ja oma tarina

Kaudella 9 (2017) kilpaillut Peppermint oli ensimmäinen transnainen, joka jo kilpailun alkaessa oli elänyt elämänsä julkisesti transsukupuolisena. Hänen myötänsä ohjelmaan tuli

normalisoidumpi näkökulma transihmisyyteen. Trans-identiteettiä ei esitetty sensaationhakuisena yllätyskäänteinä, kuten useiden aiempien trans-kilpailijoiden kanssa, vaan osana identiteettiä ja taustaa. Dragin ja transidentiteetin yhteenkietoutumat ovat kantaneet Peppermintiä elämässä. Hänen itsensä hyväksyminen ja vallan ottaminen takaisin omiin käsiinsä aiemmin kokemansa ulkoisen vastustuksen jälkeen antaa luvan luoda merkitykset omasta itsestä. Peppermintin menestys kilpailussa, inspiroiva itserepresentaatio sekä esiintymistaidot, jotka lunastivat hänen legendan maineensa, auttoivat vakuuttamaan katsojia siitä, että transsukupuoliset drag-esiintyjät ovat ansainneet paikkansa *RuPaul's Drag Racen* lavalla sekä drag-yhteisössä yleensäkin. (Shepherd 2022; Brennan 2023, 19, 23; Aitkenhead, 2018) Tämä loi alun uudelle vaiheelle transrepresentaatioissa *RuPaul's Drag Racessa*. Vaiheen, jossa trans-identiteetin takaa voisi kertoa monitahoista tarinaa ja trans-identiteetti ei ole ainoa keskeinen osa kilpailijan tarinaa.

Siirryn seuraavaksi analysoimaan transsukupuolisuuden representaatioiden muodostumista 14. tuotantokauden aikana. Tunnistan kauden tarinankerronnasta neljä vaihetta suhteessa transsukupuolisuuden representaatioihin ja käsittelen näitä. Erottelen henkilökohtaisia merkityksiä transrepresentaation kannalta sitä seuraavassa pääluvussa.

3 Transrepresentaatioiden rakentuminen *RuPaul's Drag Racen* 14. tuotantokauden aikana

Tässä analyysiluvussa perehdyn transsukupuolisten kilpailijoiden tarinoiden kerrontaan kilpailun kulun myötä. Tunnistan ja erottelen tuotantokaudesta transsukupuolisten kilpailijoiden tarinoiden kerrontaan valmistelevan osuuden, transsukupuolisen identiteetin yhteisöllisen kaapista ulostulon vaiheen, henkilökohtaisten merkitysten syvenemisen jaksot sekä kauden päättymisen vaiheen, jossa kilpailijat refleктоivat kasvuaan kilpailun aikana.

Aloitan avaamalla ensin 14. tuotantokauden taustoja. Kaudella oli 16 jaksoa ja se esitettiin ensi kertaa 7.1.2022.-22.4.2022. Kauden vakituksina tuomareina olivat RuPaul, Michelle Visage, Carson Kressley ja Ross Mathews. Koronavirus-pandemia vaikutti *RuPaul's Drag Racen* tuotantokausiin 12, 13 ja 14, rajoittaen niiden tuotannollisia mahdollisuuksia. Koska kausi oli kuvattu vielä pandemia-aikana, oli sillä rajoitettu tuotanto. (Gudelunas 2023, 148–149.) Vaikka sille saatiin taattua vaihtuvia vierailevia tuomareita, jouduttiin kaudelta jättämään pois ikoninen *Makeover*-viikkohaaste, sillä siihen tarvittaville vieraille ei olisi voitu taata riittävää karanteeniaikaa.

RuPaul's Drag Racen tuotantokausilla toistuvat tietyt viikkohaasteet vuosi toisensa jälkeen. Niissä ei ole tyypillisesti ollut taukoa niistä kausista, jolloin kukin haaste ensi kertaa esiintyi, lähtien. Näistä kuusi tunnistetaan tärkeimpinä:

- *Tanssijaiset*, joissa kilpailijat esittelevät runwaylla kolme erilaista asukokonaisuutta, joista vähintään yksi on tehty Työhuoneessa
- *Snatch Game* (tunnetaan joskus suomeksi myös nimellä *Mulkkisvisa*), jossa kilpailijat imitoivat julkisuuden henkilöitä pelishow:ssa
- *Rusikaali*, jossa kilpailijat esittävät lyhyen parodian tunnetusta musikaalista
- *Makeover*, jossa kilpailijat muuttavat vieraan osaksi drag-perhettään brändätyllä muodonmuutoksella
- *Roast*, jossa kilpailijat esittävät Stand-Upia, joka keskittyy naljailemaan yhdelle tietylle henkilölle
- *Tyttöbändit*, joissa kilpailijat kirjoittavat sanoitukset kappaleisiin, luovat koreografian ja esittävät sen ryhmänä.

Näissä toistuvat *RuPaul's Drag Race* keskeiset viikkohaastetyypit: drag-asukokonaisuus, komedia sekä esiintymistäidot. Näistä kuudesta kaikki muut, paitsi Makeover, esiintyivät 14. tuotantokauden aikana.

Tuotantokauden tarinan kannalta on olennaista, että alussa RuPaul esittelee kaudelle yllätyskäänteen: kultaisen suklaalevyn. Jokaiselle kilpailijalle on näennäisen identtinen jaettu suklaalevy ja yhdessä niistä on kultainen sisus. Jouduttuaan pohjalle ja hävittyään huulisynkan kilpailija avaisi suklaalevynsä kääreen. Jos hänellä on tavallinen suklaalevy, hän putoaisi kilpailusta, mutta jos hänellä olisi kultainen suklaalevy, hän saisi jatkaa kilpailussa.

Kaudella kilpaili 14 drag-taiteilijaa. He ovat Angeria Paris VanMicheals, Alyssa Hunter, Bosco, Daya Betty, Deja Skye, Jasmine Kennedie, Jorgeous, June Jambalaya, Kerri Colby, Kornbread "The Snack" Jeté, Lady Camden, Maddy Morphosis, Orion Story sekä Willow Pill. Kauden lopuksi Willow Pill voitti kauden, Lady Camden sijoittui perintösijalle ja Angeria, Bosco sekä Daya olivat muut finalistit. Kornbread voitti "Miss Hyviksen" tittelin ja Maddy oli kauden "Kultainen Buutti". Kilpailijoista viisi on tullut kaapista transsukupuolisina naisina ja perehdyinkin tässä tutkielmassa heidän itserepresentaatioihinsa. He ovat Kornbread "the Snack" Jeté, Kerri Colby, Jasmine Kennedie, Bosco sekä Willow Pill.

Kuvat 1–5: 14. tuotantokauden viisi transsukupuolista kilpailijaa, järjestyksessä: Kornbread "The Snack" Jeté, Kerri Colby, Jasmine Kennedie, Bosco ja Willow Pill. (Kuvien oikeudet: *World of Wonder* sekä *RuPaul's Drag Race*)

Sijoitus	Kilpailija	Kuva	Ikä	Kaupunki	Jakso 1	Jakso 2	Jakso 3	Jakso 4	Jakso 5	Jakso 6	Jakso 7	Jakso 8	Jakso 9	Jakso 10	Jakso 11	Jakso 12	Jakso 13	Jakso 14	Jakso 15	Jakso 16
					Kykykilpailu	Tanssaiset	Näytelmä	Mainos	Design	Näytelmä	Tyttöbändit	Impro	Snatch Game	Huulisyynkä	Rusikaali	Roast	Rumix	Jälleen-näkeminen	Finaali	
1. (Voittaja)	Willow Pill (Ryhmä 1)		26	Denver, CO	HUIPULLA		VOITTO	HUIPULLA Tiimi-kapteeni	TURVASSA	TURVASSA	HUIPULLA	TURVASSA	HUIPULLA Mini	POHJALLA	TURVASSA (Kierros 1)	HUIPULLA	HUIPULLA Mini	TUPLA SHANTAY	MUKANA	VOITTAJA
2. (Perintösija)	Lady Camden (Ryhmä 2)		31	Sacramento, CA		HUIPULLA	TURVASSA	TURVASSA	HUIPULLA	HUIPULLA	VOITTO	HEIKOSTI	TURVASSA	POHJALLA	TURVASSA (Kierros 2)	VOITTO	HUIPULLA Mini	VOITTO	MUKANA	PERINTÖSIIJA
3.-5.	Angeria Paris VanMicheals (Ryhmä 2)		27	Atlanta, GA		VOITTO Mini	HUIPULLA	VOITTO	HUIPULLA	HUIPULLA	TURVASSA	HUIPULLA	TURVASSA	POHJALLA	TURVASSA (Kierros 2)	TURVASSA	TURVASSA	TUPLA SHANTAY	MUKANA	FINAALI PUDOTUS
	Besco (Ryhmä 1)		28	Seattle, WA	HUIPULLA		TURVASSA	TURVASSA	VOITTO	TURVASSA	HUIPULLA	TURVASSA Mini	VOITTO	POHJALLA Mini	TURVASSA (Kierros 3)	TUPLA SHANTAY	VOITTO Mini	HEIKOSTI	MUKANA	FINAALI PUDOTUS
3.-5. (Alkup. 13./14.)	Daya Betty (Ryhmä 2)		25	Springfield, MO		PUDOTUS	PALJU + TURVASSA	TURVASSA	TURVASSA	TURVASSA	TOP 2	VOITTO	HEIKOSTI	POHJALLA	TURVASSA (Kierros 1)	HUIPULLA	POHJALLA Mini	HUIPULLA	MUKANA	FINAALI PUDOTUS
6./7.	DeJa Skye (Ryhmä 2)		31	Fresno, CA		POHJALLA	TURVASSA	HUIPULLA	TURVASSA	HEIKOSTI	TURVASSA	HUIPULLA	HUIPULLA	VOITTO	TURVASSA	HEIKOSTI	PUDOTUS		VIERAANA	VIERAANA
	Jorgeous (Ryhmä 2)		21	Nashville, TN		HUIPULLA	HUIPULLA	TURVASSA	POHJALLA	VOITTO	HUIPULLA	TURVASSA	TUPLA SHANTAY	POHJALLA	TURVASSA (Kierros 1)	TUPLA SHANTAY	PUDOTUS		VIERAANA	VIERAANA
8.	Jasmine Kennedie (Ryhmä 2)		22	New York City, NY		TURVASSA	TURVASSA	TURVASSA	HEIKOSTI	POHJALLA	HUIPULLA	POHJALLA	TUPLA SHANTAY	POHJALLA	PUDOTUS				VIERAANA	VIERAANA
9.	Kerri Colby (Ryhmä 1)		24	Los Angeles, CA	TURVASSA Mini		TURVASSA	POHJALLA	TURVASSA	TURVASSA	TURVASSA	TURVASSA	PUDOTUS						VIERAANA	VIERAANA
10. (Kultainen Buutti)	Maddy Morphosis (Ryhmä 2)		26	Fayetteville, AR		HEIKOSTI	POHJALLA	TURVASSA Tiimi-kapteeni	TURVASSA	PUDOTUS									KULTAINEN BUUTTI	VIERAANA
11. (Alkup. 13./14.)	Orion Story (Ryhmä 1)		25	Grand Rapids, MI		PUDOTUS		PALJU + HEIKOSTI	TURVASSA	PUDOTUS									VIERAANA	VIERAANA
12. (Sairas & Miss Hyvis)	Kornbread "The Snack" Jeté (Ryhmä 1)		29	Los Angeles, CA		VOITTO		TURVASSA	HEIKOSTI	SAIRAUS-POISTO									VIERAANA	MISS HYVIS
13.	Alyssa Hunter (Ryhmä 1)		26	Cataño, PR		HEIKOSTI		TURVASSA	PUDOTUS										VIERAANA	VIERAANA
14.	June Jambalaya (Ryhmä 1)		29	Los Angeles, CA		POHJALLA		PUDOTUS											VIERAANA	VIERAANA

- Kilpailija voitti *RuPaul's Drag Race*.
- Kilpailija sijoittui perintösijalle.
- Kilpailija pudotettiin finaalissa.
- Kilpailijalla oli immuniteetti, eikä voinut pudota jaksossa.
- Kilpailija voitti viikkoasteen.
- Kilpailija oli toinen viikon parhaista, mutta hävisi "huulisyynkan voitosta".
- Kilpailija oli yksi viikon parhaista, mutta ei voittanut viikkoastetta.
- Kilpailija oli turvassa, eikä kuulunut viikon parhaimpiin tai heikoimpiin.
- Kilpailija suoritui heikosti, mutta ei ollut pudotusuhana alla.
- Kilpailijalla oli kultainen sukiaalevy, jonka ansiosta hän sai jatkaa kilpailussa.
- Kilpailija oli pohjalla, "huulisyynkasi elämänsä puolesta" ja kumpikaan ei pudonnut.
- Kilpailija oli pohjalla, "huulisyynkasi elämänsä puolesta" ja selvisi.
- Kilpailija oli pohjalla, "huulisyynkasi elämänsä puolesta" ja putosi kilpailusta.
- Kilpailija voitti 1. kierroksella "Huulisyynkäus-pudotuspelissä" ja sai jatkaa.
- Kilpailija voitti 2. kierroksella "Huulisyynkäus-pudotuspelissä" ja sai jatkaa.
- Kilpailija voitti 3. kierroksella "Huulisyynkäus-pudotuspelissä" ja sai jatkaa.
- Kilpailija hävisi 3. kierroksella "Huulisyynkäus-pudotuspelissä" ja putosi kilpailusta.
- Kilpailija joutui lähettämään kilpailusta terveydellisesti syistä.
- Kilpailija esiintyi jaksossa ja oli edelleen mukana kilpailussa.
- Kilpailija esiintyi jaksossa vierasena, eikä ollut enää mukana kilpailussa.
- Muut kilpailijat äänestivät kilpailijan "Miss Hyvikseksi" kauden mukavimpana kilpailijana.
- Kilpailija sai "Kultaisen Buutin" palkinnon kauden huonoimmasta asukokonaisuudesta.

Kuva 6: Kauden 14 jaksokartta. (Jaksokartta on luotu *Fandom*-palvelun *Drag Race Wikin* sivuilla kauden esittämisen aikana 2022 ja olen kääntänyt sen tätä tutkielmaa varten. Jaksokartta sisältää samat tiedot ja värikoodit kuin alkuperäinen versio, mutta sen tekstit sekä kuvaukset on käännetty ja näitä käsitteitä käytetään tässä tutkielmassa.)

3.1 Kilpailijoiden esittely, traumat ja vertaistuki

Jaksot 1–6 luovat pohjan transsukupuolisuudesta puhumiselle ja taustoittavat henkilötarinoita. Näemme henkilöiden taakse ennen kuin heidät nimitetään transsukupuolisiksi ja kuulemme jo transitoituneen kilpailijan, Kerrin, henkilökuvaa. Näissä jo herätellään vähän aihetta, mutta fokus ei ole vielä suoraan transsukupuolisuudessa.

Kauden kaksi ensimmäistä jaksoa esittelevät kumpikin puolet kauden kilpailijoista. Näin jokainen kilpailija saa enemmän aikaa voidakseen luoda hyvän ensivaikutelman. Ensimmäisessä jaksossa neljä viidestä transsukupuolisesta kilpailijasta – Bosco, Kerri Colby, Kornbread ”The Snack” Jeté sekä Willow Pill – astuvat Työhuoneeseen vuorollaan peräkkäin. Vaikka kaikki heistä eivät ole ulkona kaapista kauden alusta alkaen, kutsun heitä silti jo kollektiivisesti transsukupuolisiksi kilpailijoiksi, sillä se on lopullinen määränpää ja siten kunnioittavaa. Kauden ensimmäisen de-draggauksen, eli dragin poisriisumisen, yhteydessä muut kilpailijat eivät kiinnitä erityisempää huomiota muiden kilpailijoiden transsukupuolisuuden representaatioihin kuin Boscon pitkiin hiuksiin sekä Willow’n nuorempaan olemukseen ja kasvoihin. Nämä kommentit on jätetty tarkoituksella mukaan, jotta niistä voitaisiin jatkaa myöhemmin. Kerrin ja Kornbreadin feminiinisemmät kehot eivät herätä kysymyksiä muissa kilpailijoissa, vaan nämä hyväksytään sellaisenaan. He kumpikin kertovat heidän lapsuuttaan ja nuoruuttaan varjostaneista kirkkotraumoista sekä uskonnollisen kasvatuksen vaikutuksesta heidän lapsuudenperheissään. Tämä luo representaatiota konservatiivisista lähtökohdista aloittaneille transnaisille, joiden on täytynyt käydä eloonjäämistäistelua minuutensa varmistamiseksi. Kerri on tässä vaiheessa ainoa tuotantokauden transsukupuolisista kilpailijoista, joka on tullut kaapista.

Loppujen kilpailijoiden liittyttyä mukaan kauden toisessa jaksossa, laitetaan aluille vastakkainasettelu Jasmine Kennedien sekä Maddy Morphosisin välille. Jasmine ei ole vielä tässä vaiheessa todistanut transsukupuolisuudestaan. Maddy on ensimmäinen cissukupuolinen heteromies, joka on kilpaillut *RuPaul’s Drag Racessa*. Vastakkainasettelua korostetaan jo sisäänastumis-järjestyksessä, kun Maddy astuu Työhuoneeseen Jasminen jälkeen. Tämän lisäksi heidät asetetaan usein vierekkäin, jotta erot heidän kokemuksissaan korostuisivat. Jasmine jakaa todistustarinaansa *Untuckedissa* lapsuuden paineista ja kiusaamisesta queer-identiteettinsä vuoksi. Tässä kohtaa ei vielä puhuta transsukupuolisuudesta. Muut kilpailijat puhuvat haasteista, joita heidän identiteettinsä ovat asettaneet heille ja siten todistavat queeriyttään. Maddyn ilmettä kuvataan reaktiona näihin ja kontrastina muiden tarinoihin

hänen istuessaan muuten hiljaa sivussa. Koska Maddylla ei ole suoraan samanlaisia haasteita, hän ei voi ottaa osaa keskusteluun.

Vaikka neljännessä jaksossa kaikki transsukupuoliset kilpailijat ovat samassa joukkueessa viikkohaasteessa, puhe ei käänny heidän transminuuteensa, vaan siihen, miten jokainen voisi omalla minuudellaan auttaa viikkohaasteessa. Haasteena on luoda parodiatrailereita *RuPaul's Drag Racelle* ja vaikka niissä esitetyt hahmot eivät ole täysin yksi yhteen kilpailijoiden oman minuuden kannalta, pohjautuivat ne jotenkin heidän minuuteensa. Tästä nousee myös tuomareilta kommentti Kerrin performoidusta täydellisyydestä, joka puolestaan sitoutuu hänen transminuuteensa. Hän todistaa identiteettiään viikkohaasteessa esiintymisensä kautta. Juuri tämän vuoksi hän ei näytä samalla haavoittuvuuttaan, joka tekisi hänestä samaistuttavan katsojille.

Viidennen jakson alussa kerrotaan Kornbreadin loukanneen nilkkansa edellisen viikkohaasteen aikana, minkä vuoksi hän joutuu jättämään kilpailun kesken. Hän ei ole vielä avautunut ohjelmassa julkisesti transsukupuolisuudestaan. Kornbread kertoo loukkaantumisestaan videoviestissä. Sen lopuksi hänellä on vielä erikseen viestit Willow'lle, Kerrille ja Jasminelle. Nämä viestit päättävät hänen tarinansa tuotantokauden aikana sekä muiden kilpailijoiden kanssa. Viestit kuitenkin mahdollistavat muiden transsukupuolisten kilpailijoiden syventää tarinaansa Kornbreadin kanssa kaksistaan käydyistä keskusteluista. Voi nähdä, että tämän myötä Kornbread antaa tuotannolle symbolisesti takaisin oikeuden jatkaa transsukupuolisuuden narratiivien kehittämistä muiden kilpailijoiden kanssa, vaikka hän ei olekaan enää osana keskusteluja. Kornbreadin tarinaan kilpailussa palataan lyhyesti jakson *Untucked*in aikana.

3.2 Huippukohta ja kaapista ulostulo

Seitsemäs jakso merkitsee alkua transsukupuolisten tarinoiden purkautumiselle. Näistä keskeisin on Jasminen tarina, jota on valmisteltu tähän hetkeen narratiivisesti. Identiteetti, josta hän on pelännyt puhua, odottaa sisällä ja sen on määrä tulla esille. Tämä jakso ja sen *Untucked*-oheisjakso muuttaisivat hänen elämänsä. Kerrin antama tuki mentorina on tarpeen, jotta Jasmine rohkaistuisi kertomaan itsestään ja tuntemuksiaan identiteetistään. Myös Bosco ja Willow alkavat avautumaan transidentiteeteistään. Kahdeksas jakso täydentää tarinaa asettamalla Jasminen ja Kerrin huulisynkka-kaksintaisteluun, jossa oppilas kohtaa mestarinsa ja päihittää tämän.

RuPaul yllättää kilpailijat paljastamalla seitsemännen jakson pudotuksettomaksi. Kaikkien mukana olevien kilpailijoiden panostusta viikkohaasteessa arvostetaan. Tällä viikolla kolme kilpailijaa on turvassa ja loput kilpailijoista sijoittuvat vielä paremmin. Näistä viikon kaksi parasta huulisynkkaavat voitosta. Vaikka kukaan heistä ei ole toinen viikon kahdesta parhaasta, Jasmine, Willow ja Bosco saavat paljon positiivista tuomaripalautetta. Sitä on enemmän ja joka on henkilökohtaisempaa kuin aiemmin. Kukaan heistä ei huulisynkkaisi voitosta, joten tuomaripalautte kohdistui kasvuun kilpailussa. Koska Jasmine ei ole sijoittunut huipulle aiemmin kilpailussa, eikä sijoitu tämän jälkeenkään, hän saa positiivisimmat palautteensa tässä yhteydessä, mikä takaa hänelle hyvän mielen *Untuckediin* mentäessä.

Untuckedin loppupuolella tapahtuu tämän tutkielman kannalta tärkein hetki. Koska pääohjelmassa tämä on pudotukseton jakso, eikä siten kenenkään kilpailijoista tarvitse pelätä pudotusta, voidaan *Untucked*-jakso varata lähes ainoastaan transkokemusten jakamista varten. Bosco kertoo harkinneensa transitoitumista erityisesti pandemian aikana. Pandemia tauotti dragin esittämistä, mikä toi kontrastin sukupuolieufoorialle, jota hän tyypillisesti tuntee esiintyessään ja antoi hänelle aikaa itsereflektiolle. Hän tunnustaa kokevansa tyytyväisyyttä muunsukupuolisuuteensa, mutta tahtovansa siirtyä siitä feminiiniseen suuntaan. Hänen kumppaninsa tukee häntä.

Jasmine aloittaa transidentiteettinsä tunnustamisen ja todistamisen kertomalla, kuinka juuri ennen kilpailua hän aikoi aloittaa sukupuolta vahvistavat hormonihoidot. Hän ei uskonut voivansa aloittaa hormonihoidot ennen kilpailua, sillä hän ei halunnut käydä transitioprosessiaan läpi paineistetussa ympäristössä mahdollisten sivuvaikutusten vuoksi. Tämän vuoksi hän myös epäröi kertoa mitään trans-identiteetistään kilpailuun päästyään. Nähtyään kuinka Kerri kantaa itseään ja esittää sukupuolieufooriaansa Jasmine tiesi, että hän itsekkin todella on transsukupuolinen. Hän ei ole myöntänyt tätä aiemmin perheensä takia, mutta Jasmine myös on saanut tukea omalta poikaystävältään. Samaan aikaan todistuksensa kanssa hän itkee vuolaasti ja joutuu siksi pitämään taukoja. Kerri ja Bosco pitelevät hänen käsistään kiinni rauhoittaakseen häntä. Jasmine tekee lupauksen, että hän aloittaisi terapian sekä hormonihoidot ohjelman kuvausten jälkeen. Hän kiittää vielä viimeisen kerran Kerriä esikuvanaan, johon Kerri vastaa: ”Nainen Jasminessa on jo sisällä ja rohkeus tuoda tämä esille on jo varmistus siitä, että hän tietää, mihin suuntaan omaa itseä tulisi viedä. Jasmine on itsellensä velkaa saada olla onnellinen.” Tällä Kerrin tunnustamisella on tärkeä merkitys Jasminelle ja se vahvistaa Jasminen kokemusta.

Kahdeksannen jakson alussa Jasmine toistaa toiveensa, kuinka hän olisi halunnut olla huipulla edellisessä jaksossa, mutta toteaa, että viime *Untuckedin* vuodatuksen jälkeen hän ei olisi ehkä edes pystynyt esiintymään. Kerrillä on vaikeuksia oppia koreografiaa taustansa takia. Hän tunnustaa confessionalissaan, että uskonnollisen kasvatuksensa takia hänellä ei ole ollut malleja tyttöbändeistä tai mahdollisuuksia opetella näiden esiintymistyylejä. Tuomareiden kritiikkien aikana Jasmine puhuu tunteikkaana RuPaulin päälle ja keskeyttää tämän. Jasmine on hyvin pettynyt, kun ei menestynyt tanssimisessa, joka on hänen oma vahvuusalueensa.

Jakso päättyy Jasminen ja Kerrin huulisynkkataisteluun. Tämän aikana Jasmine lähettää Kerrin, oman esikuvansa ja mentorinsa, takaisin kotiin. Ennen sitä näytetään kummaltakin confessional, joissa he tunnistavat, etteivät haluaisi joutua kaksintaisteluun. Vaikkei sitä sanotakaan ääneen, on kummallekin selvää, että vastakkainasettelu huulisynkkaus-kaksintaisteluun johtuu viikkohaasteesta suoriutumisen lisäksi edellisen jakson *Untuckedin* transsukupuolisuus-keskustelun merkityksistä. Ennen huulisynkkaa he kertovat toisilleen arvostavansa toisiaan. Jasmine on aivan murtunut taistelun jälkeen ja rukoilee, että Kerrillä olisi kultainen suklaalevy. Näin ei kuitenkaan ole ja Kerri putoaa. Hän tunnustaa peiliviestiään kirjoittaessaan olevansa oppinut tuntemaan itseään syvemmin. Hän on havainnut erityisesti taustoja ja motiiveja hänen tarpeelleen pyrkiä täydellisyyteen.

Untuckediin mentäessä turvassa olevat tytöt Willow, Bosco ja Jorgeous ovat kiitollisia paikastaan jatkaa kilpailussa, mutta he myöntävät, että tässä kohtaa kilpailua olisi sijoituttava paremmin kuin turvaan. TS Madisonin vierailu edellisen viikon *Untuckedissa* nostetaan esiin. Häntä kuvataan sanalla *doll*, joka slangisanana tyypillisesti tarkoittaa ihanaa persoonallisuutta, mutta transyhteisössä usein *kaunista transnaista*. TS Madison nähdään transsukupuolisuuden esikuvana, sillä hän on tehnyt töitä oman näkyvyytensä ja toimintansa mahdollisuuksien eteen. Bosco syventää edellisen viikon todistus-tarinaansa sukupuoli-identiteetistään ja kuinka näin pandemian jälkeen hän on saanut taas olla oma itsensä. Willow kertoo, että hän vaihtelee tyypillisesti *they/them* sekä *she/her* -pronominien välillä puhuessaan itsestään. Välillä, mutta harvemmin, *he/him* toimii myös hänelle. Hänen lihas- ja nivelsairautensa, kystinoosia, on vaikuttanut hänen käsitykseensä kehostaan, sillä hänen on mietittävä myös muita aspekteja kuin sukupuoliisuutta. Koska Willow on joutunut elämänsä aikana lääkitsemään itseään sairautensa takia, hän tunnistaa kehossaan päällimmäisenä sen oireita. Tämä vähentää muiden kehollisten tuntemuksien näkyvyyttä ja niiden merkitystä hänelle. Feminiinisiä kehollisia piirteitä lisäävä estrogeeni-hormoni ei toimi hänelle vahvoina annoksina kystinoosialääkityksen kanssa. Willow on kuitenkin päässyt nauttimaan dragin antamasta

sukupuolieforiasta pukemisen, meikkaamisen ja esiintymisen kautta. *Untucked*-jakson päätteeksi Jasmine ja Kerri jatkavat loppuun ihailu-vakuuttelu -suhteensa kauden aikana. Jasmine esittää kiitoksensa Kerrille jäähyväiskirjeessä, jonka hän kirjoitti Kerrille tämän pudottua.

Viikon minihaasteena on *reading* eli lukeminen. Tämä tarkoittaa purevien ja solvaavien vitsien kertomista muista kilpailijoista päin heidän kasvojaan. Kyseinen minihaaste pohjautuu dokumenttiin *Paris is Burning*, jossa kyseinen käytäntö esitellään osana ballroom-kulttuuria. Samasta dokumentista juontuu myös haasteen tunnuslause ”*Reading is Fundamental*”. (O’Halloran 2017, 2018–220.) Koska kyseisen haasteen aikana mukana oli vielä neljä viidestä transnaisesta, heistä kuultiin monta vitsiä. Analysoin tässä niiden sisältöä. Kerri kuittaa Jasminea lukiessaan, kuinka tämä on löytänyt hiljaisuutensa. Tämä viittaa aluksi Jasminen kaapista ulostuloon ja oman itsensä löytämiseen, mutta vaihtuu pian kuittailuun Jasminen ylenpalttisesta puhetulvasta. Sekä Lady Camden että Bosco vitsailevat Kerrin kasvoista. Camden luonnehtii Kerrin kasvoja täydellisiksi podcasteihin, mikä näyttäytyy ironisena Kerrin edustaessa klassista normien mukaista naiskauneutta. Boscon tulkinta Kerrin kasvoista jäisinä viittaa täyteaineisiin kirurgisissa kasvojen feminisointileikkauksissa, joissa Kerri on jo transitioituneena käynyt. Camdenin luku Willow’n ulkonäöstä ei-dragissa Notre Damen Kellonsoitajana toki toimii sellaisenaan, mutta transkehyksen myötä se samalla kommentoi muunsukupuolisuudelta puuttuvia yhtenäisiä kauneusihanteita. *Untuckedissa* Bosco, Willow ja Jorgeous nostavat esiin muutaman varsinaisessa jaksossa esittämättömän luvun. Bosco sai kuulla rasvaisesta ihostaan, kuivista hiuksistaan sekä hevostyttömäisyydestään. He puhuvat siitä, kuinka henkilökohtaisesti itsensä lukeminen pitäisi ottaa.

3.3 Henkilöidentiteettien kasvu

Yhdeksännen jakson myötä transsukupuolisuus kehyksenä siirretään taas sivulle, mutta nyt sen antamat merkitykset jatkavat vaikutustaan ja katsoja pääsee oppimaan kilpailijoista kokonaisuuksina. Trans-identiteetti ei nouse enää yhtä suureen rooliin kuin jaksoissa seitsemän ja kahdeksan, mutta se vaikuttaa näiden takana. Fokus on nyt heidän edelleen mukana olevien kansakilpailijoidensa tarinoiden kasvattamisessa, sekä Boscon voitto- ja tappiorikkaan kilpailumenestyksen seuraamisessa.

Yhdeksännen jakson viikkohaasteena on pitää paneelikeskusteluja aiheesta miehet. Willow, Angeria, Lady Camden sekä Deja heittelevät kaikki heti ideoita toteutukseen, kun taas toisessa ryhmässä Bosco johtaa keskustelua. Jasmine puhuu paljon ja heidän tiimensä päättää

ottaa Boscon mieluummin moderaattoriksi. Juuri ennen haastetta peilien äärellä puhutaan Willow'n vaitonaisuudesta. Hän ei kuitenkaan todista tässä yhteydessä mitään, vaan säästää tarinat myöhemmäksi. Haasteessa Willow ottaa kantaa aiheisiin nasevasti ja antaa näkymän omaan sisäiseen käsity maailmaansa. Paneelit sisältävät todistuspuheenvuoroja, jotka avaavat erityisesti Willow'n sisäistä maailmaa. Paneeleissa nostetaan esille miesten feminiinisyyden maskuliinis-painotteisessa homoyhteisössä. Tämä avaa ajatusta vapaudesta minuuteen ja itserepresentaatioihin yhteiskunnan rajoituksista huolimatta. Lisäksi se merkitsee vapautta siinä mielessä, ettei kynnyksen itsereflektioon olisi turhan korkea. Willow aloittaa paneelissaan keskustelun siitä, että matkasta itsensä hyväksymiseen. Hänen isänsä kuoli hänen ollessaan 11-vuotias. Willow kääntää tämän keskustelunaloituksen positiiviseksi pyytämällä vanhempia arvostamaan lapsiaan silloin, kun sillä on merkitystä ja ennen kuin on liian myöhäistä. Myöhemmin Untuckedissa näytetään Willow'n jatkavan, että koska matka hyväksymiseen on pitkä ja siinä tulee tekemään virheitä, joten ei saa olla itselleen liian ankara. Hän myös todistaa haasteista deittailussa sairautensa takia ja näyttää, miten hän yhdistää vakavia aiheita huumoriin. Toisessa paneelissa Bosco yrittää parhaansa mukaan pitää tilanteen hallussa. Hän puhuu kaapista ulostulemisen hankaluudesta konservatiivisten miesmallien painostaessa pitämään nämä piirteet piilossa. Jasminen nostolla epätasa-arvoisesta pukukoodista miesten etuoikeutena on paljon merkitystä hänen elettyään alkupuolen elämästään pojan roolissa. Jakson päätteeksi Jasmine ja Jorgeous huulisynkkaavat ja kaksintaistelu päättyy *tupla-shantayhyn*, eli kumpikaan ei putoa. RuPaul kehuu esitystä esimerkillisenä. Palaute nostaa Jasminen mentaalisesti takaisin kilpailuun Kerrin pudotuksen jälkeen ja korostaa tämän minuutta transidentiteetin ulkopuolella. Tämän hetken voi nähdä rinnasteisena Jasminen pettymykselle jaksojen seitsemän ja kahdeksan sijoituksista. Hän ei päässyt huulisynkkaamaan voitosta näytettyään parhaimpansa viikkohaasteessa ja sai negatiivista palautetta tyttöbändeistä, jossa hän oletti menestyvänsä. Nämä kääntyvät *tupla-shantayn* kehujen myötä henkilökohtaiseksi voitoksi Jasminelle. Se kärjistyy kuitenkin seuraavassa jaksossa koppavuudeksi Jasminen uhotessa, että hänen pudottamisensa tulee olemaan hankalaa, kun Jorgeous ei myöskään onnistunut siinä. Näitä kahta nimitetään kauden huulisynkka-sarjamurhaajiksi, eli he ovat taitavia huulisynkkaajia, jotka ovat voittaneet eniten kaksintaisteluita ja lähettäneet muita kilpailijoita kotiin.

Kymmenennen viikon haaste on *Snatch Game*, jossa kilpailijat imitoivat julkkiksia pelishow:ssa ja yrittävät saada RuPaulin nauramaan. Tämä on ohjelman tärkein komediapainotteinen viikkohaaste. Bosco toteaa confessional-tunnustuksessaan, että RuPaul

odottaa kilpailun edessä suuria ja että viimeisin suoritus on aina se merkitsevin. Tämä yhdistettynä puheeseen julkkis-imitaatioiden tärkeydestä dragin historiassa asettaa korkeat odotukset viikolle ja valmistee sille suurta loppukäännettä. Tämä *Snatch Game* on siitä merkityksellinen, että jokainen viikkohaasteen voittavaa DeJa Skyeta lukuun ottamatta epäonnistuu siinä. Tutkimuksen kannalta on huomioitavaa, että jäljelle jääneet transnaiset Jasmine, Willow ja Bosco epäonnistuvat esityksissään jo hahmojen esittelykierroksella. He ovat olleet keskeisiä osallistujia kilpailussa ja nyt he kaikki saavat huomiota heikosta suorituksesta. *Runwayn* teema on Pyhä Couture, jossa kilpailijoiden tulee esitellä, mitä he palvovat. Useimpien kilpailijoiden esitetään ymmärtäneet kategorian väärin, mikä vahvistaa vastakkainasettelua heidän epäonnistumisestaan. DeJaa lukuunottamatta kaikki ovat pudotusuhan alla ja he joutuvat huulisynkkaamaan pudotuspelissä seuraavalla viikolla. *Untuckedissa* nostetaan esille, että Willow manasi, että tulisi viikko, jolloin he kaikki epäonnistuisivat samassa viikkohaasteessa.

Ennen yhdennentoista viikon huulisynkka-pudotuspeliä kaikki purkavat turhautumistaan edellisen viikon tuloksista. Daya nostaa jälleen esille, että Jasmine ja Jorgeous ovat olleet pohjalla useasti. Hänen asennoitumisessaan piilee myös pelko, että kauden huulisynkka-sarjamurhaajina he olisivat voittamattoman hyviä. Jasmine suutahtaa professional-tunnustuksessaan, että Daya mainitsee hänet taas. Myöhemmin he vaihtavat kiivaita sanoja Työhuoneessa. Boscon osoitetaan myös tuntevan turhautumisen tunteita, mutta hän kertoo niiden olevan pääasiassa pettymystä omaan suoritukseen. Willow kertoo, että hänen esiintymistyylinsä kattaa itse suunniteltuja, teatraalisia ja tarinallisia valintoja klubijumputuksen sijaan. Huulisynkkaus-pudotuspelissä kilpailijat ottelevat kaksintaisteluissa päästäkseen turvaan. Hävinneen kilpailijan on yritettävä uudestaan seuraavalla kierroksella. Ensimmäiseen huulisynkkaan aloittajaksi arvotaan Jasmine, joka valitsee vastustajakseen Dayan. Koska vastustaja saa valita kappaleen, Daya kääntää tilanteen edukseen, voittaa huulisynkan, pääsee itse turvaan ja lähettää Jasminen jatkokierrokselle. Willow arvotaan ensimmäisenä ottelemaan toiseen pariin, mikä ei kuulunut hänen suunnitelmaansa, sillä hän halusi valita kappaleen itse. Willow kuitenkin tunnustaa professionalissaan suunnittelevansa valitsevansa vastustajakseen jonkun, jonka hän arvelee valitsevan saman kappaleen kuin hän. Hän valitsee Boscon, joka Willow'n odotusten mukaisesti valitsee saman kappaleen ja Willow päihittää tämän. Vaikka muille tai ainakin Jasminelle on jo selvää, että Willow'lla on aina valmiina joku suunnitelma, eivät he tiedä, mikä se on. Kolmannessa huulisynkka-ottelussa ei ole yhtään kauden transnaisista mukana. Jorgeous voittaa ottelun, minkä vuoksi

hän on nyt ainoa kaudella, joka on huulisynkannut kolme kertaa, eikä ole hävinnyt yhtäkään otteluista. Tämä tarkoittaa, että hän ohittaa Jasminen kauden hallitsevana huulisynkkajana.

Neljännellä kierroksella on ensimmäisen vuoroparin hävinneiden uudelleenottelu ja Lady Camden valitsee Boscon oletettuna helpoimpana vastuksena. Bosco yrittää antaa takaisin samalla mitalla valitsemalla kappaleen, johon ei voisi tehdä suuria, vaikuttavia liikkeitä, mutta tämä kostautuu hänelle. Ennen viidettä huulisynkkaa Jasmine huokailee, ettei haluaisi otella Angeriaa vastaan, sillä Jasmine arvostaa tätä. Ammattiylpeys ja kilpailu edellä hän uskoo pystyvänsä siihen. Tämä on illan tasapuolisin ottelu, mutta Jasmine häviää jälleen, murtaen edelleen kuvaa hänen vahvuudestaan huulisynkkauksessa. Ennen illan viimeistä huulisynkkaa haasteesta selvinneet kilpailijat keskusteleivat odotuksistaan siitä, tulisiko Bosco vai Jasmine putoamaan. He myöntävät Jasminella olleen vahvojen huulisynkkaustaitojen lisäksi hyvä asenne koko kilpailun ajan ja jopa Daya kehuu Jasminea, mikä päättää heidän näkyvän riitansa kauden aikana. Muut kilpailijat uskovat Boscon lopulta pystyvän keskittymään, kun viimeisellä kierroksella on tosi kyseessä. Jasmine päättää vaihtaa taktiikkaansa ja esittää stunttinsa sijaan itsestään toista puolta yllättääkseen tuomariston. Bosco puolestaan on esittänyt edellisillä kierroksilla hitaita kappaleita jalat maassa, joten hän päätyy nyt esittelemään burleski-liikkeitään jalat ilmassa. Lopulta RuPaul julistaa Boscon jäävän kilpailuun. Jäähvyäissanoiksi RuPaul lausuu Jasminelle: ”Jasmine Kennedie, olet vasta alkanut elämään sitä elämää, jota sinun oli tarkoitus elää”. Tämä on huomattava hetki, sillä RuPaul sarjan auteurina osoittaa hyväksymistä Jasminen transsukupuolisuutta kohtaan ja kannustaa häntä jatkamaan matkaa kohti itsensä hyväksymistä. Bosco toteaa haasteen herättäneen hänet uudelleen ja että hän aikoo jatkaa taistelemista näkyvyydestä. *Untuckedissa* jokainen haasteesta selvinnyt jakaa tunteuksiaan päivän huulisynkka-otteluista. Kornbread, Kerri ja Maddy mainitaan kaivatuimpina kilpailijoina, mikä vahvistaa heidän keskeisiä rooleja kaudella. Jasmine pohtii pakatessaan, kuinka hänen transidentiteettinsä olisi ollut enemmän tiellä ajatuksissa kilpailussa, ellei hän olisi päässyt tulemaan kaapista ja saanut välitöntä tukea, erityisesti Kerriltä. Hän on muutenkin hyvin kiitollinen koko kokemuksesta.

Kahdennentoista viikon viikkohaaste on *Moulin Ru! -rusikaali*. Bosco toteaa, ettei edellisen viikon suoritus tulisi määrittelemään häntä ja että hän tunnustaa aikovansa jatkaa yrittämistä. Hän tahtoo todistaa itsensä pääroolissa Saltinena ja näyttämään burleskitaitojaan roolissa, joka vaatii niitä. Hän joutuu kuitenkin taistelemaan roolista Lady Camdenia vastaan. Kun muut äänestävät, Daya valitsee kiilata äänestämään roolista ennen Willow'ta, jottei tämä voisi strategioita diplomaattisesti. Bosco saa roolin, mutta tunnelma huoneessa on tiivis. Boscon

taustoista nostetaan esille hänen isoäitinsä vaikutus tanssiin ja hän todistaa tämän esimerkkiä. Tämän naiseuden mallin voi nähdä keskeisenä osana Boscon minuuden representaatiota. Jännitteet puretaan itsekseen hyvässä hengessä ennen haasteen aloitusta. Jokainen kilpailija esiintyy hyvin *Rusikaalissa*. Tärkeänä nostona katsoja voi nähdä, että *rusikaalin* seitsemästä roolista neljä on taustahahmoja ja yksi kertojahahmo. Kaksi jäljelle jäävää hahmoa, joilla on omat soolo-osuudet, ovat nimenomaan kahdella transnaisella: Bosco ja Willow. Vaikkei tästä puhuta tuomaroinnissa, vastakkainasettelu on havaittavissa Willow'n sijoittuessa hyvin ja Boscon joutuessa huulisyntymään. RuPaul kysyy klassisen kysymyksen näin kauden loppupuolella: ”Kenen pitäisi lähteä kotiin ja miksi?”. Boscoa lukuunottamatta kaikki valitsevat Boscon. Bosco ja Jorgeous huulisyntymään toisiaan vastaan ja Bosco häviää ottelun. Tässä kohtaa kuitenkin tapahtuu yksi kauden keskeisimmistä käännteistä. Bosco paljastaa kääreestään kultaisen suklaalevyn, joten hän saa jäädä kilpailuun. *Untuckedissa* Bosco ottaa heti puheeksi, kuinka kaikki muut nimesivät hänet pudotusuhan alle.

Pudotuksesta pelastettu Bosco tahtoo kolmannessatoista jaksossa näyttää entistä kovemmin kuuluvansa kilpailuun. Yhtenä viikon minihaasteen voittajista hän on mukana päättämässä esiintymisjärjestyksen viikkohaasteeseen Ross Mathews-roastiin. Minihaasteen voittajat Bosco, Daya Betty, Lady Camden sekä Willow Pill asettavat kummatkin tiimit vuorotellen. Bosco suostuu toimimaan avajana riskistä huolimatta. Ensimmäisenä stand-upia esittävän on oltava valmis lämmittämään yleisöä ja asettamaan taso, jota muut kilpailijat seuraisivat. Willow esiintyy kolmantena Jorgeousin jälkeen, jonka odotetaan suoriutuvan heikosti kauden aiempien komedia-painotteisten viikkohaasteiden perusteella. Tätä tekniikkaa kutsutaan usein nimellä *shit sandwich*. Tässä tekniikassa vuorotellaan hyviä ja heikompia esiintyjä niin, että ensimmäinen ja viimeinen olisivat odotettavasti parhaimmat. Lopussa tämä strategia sekä heidän taitonsa palkitaan, sillä Bosco voittaa viikkohaasteen, Willow menestyy hyvin ja kaksi toisesta tiimistä putoaa kilpailusta.

Untuckedissa näytetään videoviesti Willow'n perheeltä. Hän sekä muut kilpailijat katsovat sen ovat liikuttuneita siitä rakkaudesta, mitä Willow'lla ja hänen perheellään on toisiinsa ja siitä tuesta, jota perhe on antanut Willow'lle. Tämä myös pehmittää kuvaa Willow'sta näennäisen laskelmoivana ja introverttina kilpailijana.

Semifinaalijaksossa Willow'n tunnustaa viisikon olevan niin vahva, ettei edelleenkään voisi sanoa varmasti, kuka tulisi putoamaan vielä ennen finaalia. Koska tämä on kilpailun viimeinen jakso ennen finaalia, kilpailijoiden on tultava haastatelluiksi RuPaulin ja Michelle

Visagen *Tic-Tac Chit-Chat* -hetkessä. Boscon haastattelussa puhutaan hänen koomisista taidoistaan ja itsensä uudistamisesta haasteissa, mutta sen syvemmälle ei menty. Willow'n haastattelussa puhutaan hänen sairaudestaan, kystinoosista, ja sen vaikutuksesta hänen otteeseensa elämästä. Vaikka hänen queer-identiteettinsä tottakai vaikuttaa hänen dragiinsa, siihen liittyy myös paljon menetyksiä sairauden varjostaessa elämää ja hänen joutuessaan todistamaan sairautensa identiteettiä useimmiten päällimmäisenä. Hän on halunnut pitkään luoda dragistaan monumentin, voidakseen jättää jälkensä maailmaan. RuPaul ei näe Willow'ta sairautensa uhrina, eikä Willow itsekään halua olla elämättä elämäänsä. Myös Willow'n transidentiteetti jää usein taka-alalle sairauden ollessa hänen ensisijainen tunnustettava ja todistettava ominaisuutensa. Viikkohaasteena on kirjoittaa sanat, opetella koreografia ja suunnitella asukokonaisuus *rumixiin* RuPaulin kappaleesta ”*Catwalk*”. Haasteen yksilökuvausten aikana aina joku toinen kilpailijoista kommentoi toisen suoritusta confessional-tunnustuksessaan. Näistä kaksi ensimmäistä ovat Bosco ja Willow, jotka sattumoisin kommentoivat toisiaan. Willow kommentoi myös sekä Camdenin että Dayan suorituksia. Tämä korostaa Willow'n mielipidettä tärkeänä ja tuo huomiota häneen. Koska näitä mielipiteitä ei haasteta, ne esitetään myös yhdenmukaisina ohjelman kanssa. Peilissä kilpailijat kertovat, miten heidän ensivaikutelmansa toisistaan ovat muuttuneet kilpailun aikana. Willow ja Angeria vannovat ystävyyttään toisilleen, mikä linkitetään myöhemmin jakson aikana huulisynkkaan.

Runwayn ja tuomareiden palautteen jälkeen koittaa klassinen semifinaali-kysymys ”Mitä kertoisit nuoremmalle itsellesi?” samalla, kun RuPaul pitelee kilpailijan lapsuuskuvaa. Vanhemmilla kausilla tämä hetki inhimillistää kilpailijoita, sillä RuPaul lausuisi tämän ei-dragnimen. Tätä käytäntöä muutettiin yhdeksännen tuotantokauden aikana kunnioittamaan Peppermintin identiteettiä, kasvua sekä nimenmuutosta ja se on säilytetty sittemmin muuttuneiden yksityisyysnormien myötä. Bosco pyytää itseään 6-vuotiaana olemaan anteeksipyytelemätön, sillä asiat, joista häntä kiusattaisiin, olisivat tulevaisuuden voimavaroja. Willow käsittelee lapsiminälleen sairautensa viemiä voimia, mahdollisuuksia ja yhteyksiä. Hän pyytää itseään oppimaan päästämään irti, jotta voisi kasvaa ihmisenä. Viimeisissä tuomarikritiikeissä koko kaudelta Boscosta mainitaan töyssyinen matka kilpailussa ja että hän on todistanut itsensä sen aikana. Willow'n viimeisissä kritiikeissä häneltä nostetaan esille yllättävät valinnat, syvät ajattelut taustalla sekä tietoiset valinnat. Häneen rakastuttiin ensisilmäyksellä. Kauden viimeiseen huulisynkkaan joutuvat Angeria ja Willow, kummatkin ensi kertaa. Kumpikin jakavat confessional-tunnustuksessa valittelunsa

siitä, että joutuvat taistelemaan ystävää vastaan, mutta kumpikin lupaa antaa kaikkensa. Lopulta molemmat saavat jäädä ja finaaliin siirtyy ensi kertaa ohjelman historiassa viisi kilpailijaa.

Untuckedissa puhutaan jaetusta queer-traumakokemuksesta. Bosco avautuu hänen äitinsä kuolemasta. He olivat hyvin samankaltaiset ja siksi äidin vaikutus muovasi häntä. Willow paljastaa, että hän on koko kilpailun ajan pinnistellyt voimiaan kehonsa rajoille, mutta pitänyt sen salassa, sillä hän ei halua sääliä sairautensa vuoksi.

3.4 Ohjelman itsekritiikki ja arvioiminen kilpailijoiden puolelta

Kauden toiseksi viimeinen jakso eli muistelu- ja jälleennäkemis-jakso (*Reunion*) nostaa esille kauden aikana tapahtuneita asioita sekä keskeneräisiä aiheita, jotka tarvitsevat kunnollisen päätöksen. Kerri Colby kertoo, että oltuaan ohjelmassa hän on koskettanut monien trans-ihmisten sieluja ja sydämiä. Kornbreadia suretti hänen nilkkansa nyrjähdettyä ja jouduttuaan lähtemään kilpailusta. Katsottuaan itseään TV:stä, nyt vuosi kuvausten jälkeen, hän on jo hyväksynyt sen. Kornbreadin ja Willow'n ystävyys on esillä, eikä vain siten, että Kornbread on pukeutunut omaan versioonsa Willow'n sisääntuloasusta. Kilpailijat pelaavat *Toot or Boot?* -peliä asuillaan kauden aikana, mikä herättää keskustelua. *Toot or Boot?* on lähtöisin WoW-ohjelmasta *Fashion Photo Review*, jossa *RuPaul's Drag Racen* alumnit arvostelevat viikoittain sarjan asukokonaisuuksia. Sen jälkeen Maddy Morphosis saa *Kultainen Buutti* -palkinnon kauden huonoimmasta asusta.

Jälleennäkemis-jaksossa käsitellään myös kauden keskeisiä riitoja. Jasminen ja Kornbreadin riita Jasminen ylettömästä puhetulvasta puhuttaa jokaista, mutta muutama myös tuomitsee Kornbreadin asenteen ja suoran palautteen liian pikaisena. Jasminen ja Dayan monia riitoja käsiteltäessä osa kilpailijoista asettuu jommankumman puolelle ja osa huomioi virheet kummankin käytöksessä. Sekä Daya että Jasmine kiinnittävät paljon huomiota siihen, miten toinen on sanonut asiansa, eivätkä niinkään sisältöön. Muut yrittävät antaa oman näkemyksensä asiaan. Kerri ottaa kantaa diplomaattisimmin ja saa tilanteen rauhoittumaan. Lopuksi Daya sekä Jasmine sopivat ja pyytävät toisiltaan anteeksi. Kun Maddyn ja Jasminen riita tulee puheeksi, he ovat kumpikin jo päässeet siitä yli ja naureskelevat sille. Boscon ja Camdenin riita ei puhuttanut paljoa, mutta kumpikin tunnistaa ylpeyden merkityksen heidän egoihinsa. Bosco on oppinut olemaan antamatta ylpeyden estää harkintakykyä ja Camden olemaan ylpeä omasta osaamisestaan.

Jasminen kaapistatulo oli yksi koko kauden suurimpia tapahtumia. Siihen linkittyi koko hänen olemuksensa ja myös Boscon sekä Willow'n sukupuolimatkojen todistaminen. Jasmine jakaa, että hänellä on edelleen hyvät ihmissuhteet sekä perheessä että sen ulkopuolella. Jasmine on kiitollinen, että hän sai otettua ensimmäisen askeleen ja rohkaistui puhumaan TV:ssä ja sen myötä yksityiselämässään. RuPaulin kysyttyä Kerriltä näkökulmaa tähän, tämä tokaisee: ”*Another one, thank you!*”. Tämä viittaa runsaaseen transsukupuolisten taiteilijoiden määrään kauden aikana sekä siihen, että heistä suurin osa tuli kaapista peräjälkeen saman jakson aikana. Lisäksi Kerri ottaa puheeksi sen, että transsukupuolisuuden stigmatisoinnin vähentyessä yhä useampi *RuPaul's Drag Racen* ulkopuolellakin uskaltaa tulla kaapista transsukupuolisena. Sen lisäksi Kerri painottaa transitioitumisessa turvallisen ja kannustavan perheen sekä ystävien merkitystä. ”Transitioituminen lähtee varmuudesta itseensä, joka voi alkaa tulvimaan ulospäin, ” toteaa Kerri. Hän on hyvin ylpeä kaikista transsukupuolisista henkilöistä, joita on saanut tuntea. RuPaul julkistaa, että Bosco, Kornbread ja Willow ovat sittemmin kaikki tulleet kaapista transnaisina. Boscolta kysytään tuntemuksia tästä. Hän tunnustaa, että sen sanoittaminen on ollut vapauttavaa. Fanit ovat tukeneet häntä. Bosco on kohdattu siinä kohtaa transitioitumistaan, jossa hän on ollut ja tavoilla, joita hän on tarvinnut. Kornbread kertoo, ettei hän puhunut trans-kokemuksistaan ohjelmassa, koska se oli osa hänen matkaansa perheen luokse ja tulla kerralla kohdatuksi omana itsenään, jotta voisi julkisestikin rakastaa itseään. Willow puhuu eri puolten tunnistamisesta itsessään ja omassa onnellisuudessaan. Hän ei kuitenkaan jaa sen enempää omista tunteistaan, sillä hän on ihmisenä melko yksityinen.

Jälleennäkemis-jaksoa seuraa kauden päättävä finaali-jakso. Myös tämä kuvattu *RuPaul's Drag Race Live!*:n lavalla Las Vegasissa. Kornbreadin finaaliasu on yhdistelmä *Disneyn Kaunottaren ja hirviön* hahmoista. Hän on molemmat yhtä aikaa. Tämän voi tulkita transsukupuolisuuden representaation kautta muutoksen läpikäymisenä sekä itsestään oppimisena ja myös elokuvan sadun pääsanomana. Sen voi tulkita myös kirjaimellisesti elokuvan prologin päättävän lauseen ”Mutta kuka voisi rakastaa hirviötä?” kautta rakkauden sanomana. Kornbread on oppinut rakastamaan itseään kokonaisuutena. Kerrin finaaliasu sai inspiraatiota Thanoksesta, sillä häntä on kutsuttu ”*Tranokseksi*”. Tämä johtuu siitä, että hänen inspiroimana kilpailun muut neljä transnaista uskalsivat tulla kaapista. Kerri on inspiroinut transsukupuolisia henkilöitä halki USA:n. Tätä voi verrata *Marvelin Avengers*-elokuvien päävihollisen *Thanoksen* tavoitteeseen kerätä *Ikuisuuskiviä*. Kerri puolestaan on kerännyt transsukupuolisia sisaruksia.

Boscon burleskitausta tulee taas esille hänen finaaliesityksessään. Hänen transidentiteettinsä vaikuttaa ainakin jollain tasolla oman itsensä keholliseen ilmaisuun. Drag opetti hänelle, kuka hän saa ja voi olla. Willow painottaa absurdiutta finaaliesityksessään. RuPaulin kysyy, miten Willow on kasvanut. Tähän Willow lopulta myöntää, että sukupuoli-identiteetti ja sen kautta rakastuminen omaan itseen on ollut tärkeää. Täten hänen transsukupuolisuuden tarinansa kauden aikana on saatu päätökseensä. Angeria, Bosco ja Daya putoavat tässä vaiheessa. Kornbread voittaa *Miss Hyviksen* tittelin kauden ystävällisimpänä kilpailijana. Willow Pill voittaa kauden Lady Camdenia vastaan näennäisesti altavastaajana kilpailumenestyksen kannalta. Willow kiittää perhettään, ystäviään sekä Kornbreadin nilkkaa. Tämä vahvistaa oletusta, että mikäli Kornbread ei olisi satuttanut itseään ja joutunut lähtemään kilpailusta, hän olisi ollut toinen vahva ehdokas kauden voittajaksi.

Transsukupuolisuus todistetaan yhteisöllisesti ja itselähtöisenä. Trans-representaatioiden rakentuminen kauden aikana voidaan nähdä keskeisenä punaisena lankana kauden tarinankerronnassa. Taiteilijoiden omia kokemuksia lämmitellään ja paisutetaan kunnes ne ovat valmiita kerrottaviksi. *RuPaul's Drag Race* ottaa itselleen kunniaa taiteilijoiden transidentiteettien todistamisesta mahdollistettuaan heille yhteisön, jonka vertaistuki johti usean kilpailijan kaapista ulostuloon saman jakson aikana. Se kuitenkin määrittää osan transsukupuolisuuden todistamisesta ei-valmiiksi tarinoiksi, minkä vuoksi näitä pantataan jälleennäkemisjaksoon asti, jossa ne esitetään vain mainintana, ilmoituksena RuPaulilta. Voidaan nähdä, että koska heidän transitioitumistaan ei tunnustettu kauden aikana, niillä ei nähdä olevan yhtä suurta merkitystä ohjelmalle kuin Kerrin ja Jasminen todistamisilla. Toisaalta voidaan kysyä, mitä olisi tapahtunut, jos näiden tarinoiden olisi annettu kasvaa näkyvästi kauden myötä. Kornbread oli ainoa kauden transnaisista, joka ei ollut saanut kunnollista alkua tarinalleen. Se selittää tilannetta hänen kohdaltaan. Sen sijaan Boscon ja Willow'n harkitummat lähestymiset sukupuoli-identiteettinsä eivät saa yhtä suurta näkyvyyttä kuin Jasminen äänekäs ulostulo. Varsinkin, kun Kerrin rooli transsukupuolisuuden mentorina linkitetään ainoastaan Jasmineen.

Kilpailijoiden määrän vähennyttyä ja kaikkien edelleen mukanaolevien saadessa kritiikkiä tuomareilta voidaan alkaa havaitsemaan toistuvia malleja palautteessa. Tuomarit ottavat kantaa kilpailijoiden valmiuksiin suhteessa sarjan viikkohaasteisiin, mutta tämä heijastuu oletuksiin taiteilijoiden valmiuksista dragin maailmassa yleisestikin. Etenkin toistamalla samaa kritiikkiä eri sanoin vahvistetaan kuvaa kilpailijan haluttomuudesta kehittyä ja siten

valmiudesta astua oikeaan maailmaan kilpailun jälkeen. Täten henkilö hahmon takana tulee arvotetuksi, mikä näkyy siinä, millaisen tarinan kilpailijan identiteetti saa.

Vaihtoehtoisten pudotusten jaksoilla on vahva merkitys kauden tarinassa transsukupuolisten kilpailijoista kohdalla. Kauden kahden ensimmäisen jakson valepudotukset eivät koskeneet heitä lainkaan, sillä transsukupuoliset kilpailijat olivat kaikki jaksoissa parhaimpien joukossa tai turvassa. Pian sen jälkeen Kornbread joutui kuitenkin lähtemään kesken kauden joutumatta huulisynkkaamaan. Transsukupuolisuuden tarinoita avataan pudotuksettomassa jaksossa, joka korostaa erityisesti Jasminen ja Kerrin narratiiveja. Jasmine saavuttaa sen jälkeen tupla-shantayn ja suurimman osan kilpailijoista, mutta erityisesti transsukupuolisten, epäonnistuttua siirrettiin jakson pudotus seuraavan viikon puolelle huulisynkka-pudotuspeliin, jossa Jasmine häviää Boscolle. Kauden loppupuolella Bosco pelastuu kultaisen suklaalevyn avulla, jonka jälkeen edelleen mukana olevat transnaiset sijoittuvat mahdollisimman kauas kauden tuplapudotuksesta ja Willow'n jouduttua huulisynkkaamaan ensimmäisessä perinteisessä huulisynkassaan kauden aikana tämä saavuttaa vielä tupla-shantayn juuri ennen finaalia.

4 Kilpailijoiden transkokemukset ja henkilökuvat

Tässä analyysiluvussa perehdyn jokaisen transsukupuolisen kilpailijan henkilökohtaiseen tarinaan ja siihen, miten se ohjelmassa esitettiin. Analysoin sitä, millaisiin hahmotrooppeihin heitä asetettiin sekä miten paljon valtaa jokaisella heistä on ollut tarinassaan. Lisäksi hahmotan heidän halukkuuttaan osallistua hahmokuvauksen muodostamiseen itserepresentaatioilla, tunnustamalla ja todistamalla.

4.1 Kornbread ”The Snack” Jeté: Epätäysi tarina ja menetetty potentiaali

Kornbreadin tarina näkyy kaudella epätäydellisenä hänen yllättävän pakkopoistumisensa vuoksi. Venähtänyt nilkka lopetti hänen narratiivinsa lyhyeen, eikä siihen voitu varautua *RuPaul’s Drag Racen* puolesta. Hänen tarinansa ei saa kunnollista lopetusta. Kornbread on avautunut haasteistaan perheen parissa jo kauden aikana, mutta ei nosta kokonaisuutta esille kuin vasta jälleennäkemisjaksossa. Hän oli siihen asti näennäisen vahva ja keskeinen kilpailija, joten hänen poistumisensa vaikutti muiden kilpailijoiden näkyvyyden kasvamiseen.

Kornbread yritti jo kauden alussa jakaa todistusta omasta emansipaatiotarinaristaan, mutta tuli hyvin tunteelliseksi ja murtui tätä kertoessa. Hän vihjasi sen yhteydessä olevansa transnainen, mutta tätä alustavaa transrepresentaatiota ei nostettu huomioon jakson aikana. Alun perin Kornbreadin äiti oli syrjinyt häntä queeriyden takia, minkä vuoksi hän muutti 16-vuotiaana pois kotoa. Kornbread muutti ihan lähelle kaverinsa luokse, mutta perhe ei yrittänyt etsiä tätä. Tämän vuoksi he eivät olleet pitkään puheväleissä. Kornbread oli katkera tästä.

Ohjelman myötä hän on saanut positiivista muutosta elämässään. Hän on saanut puhuttua asiat selviksi perheensä kanssa ja he ovat saaneet lämmitettyä välejänsä. Kornbread on jopa vierailut kotiosavaltiossaan, jossa kaikki hänen perheestään olivat tulleet kannattamaan hänen drag-show’taan. Kornbread kertoo jälleennäkemisjaksossa, ettei hän ollut halunnut puhua trans-kokemuksistaan aiemmin ohjelman aikana. Hän halusi ensin tavata perheensä uudelleen, luoda heihin uudet yhteydet ja tulla samalla kohdatuksi omana itsenään. Hän todistaa, että vasta tämän jälkeen hän voisi julkisestikin hyväksyä itsensä.

4.2 Kerri Colby: Jo transitioituneen tuki on kultaakin kalliimpaa

Kerri Colbyllä on keskeinen rooli avoimena transnaisiuden edelläkävijänä, jota kiitetään ja johon viitataan muiden transtarinoiden käännteentekijänä. Hän ikään kuin johtaa esimerkillään, vaikka hän samalla tekeekin selväksi, ettei hän voi määritellä toisen tarinaa ja hän ottaa mielellään takapenkkipaikan muiden transitiomatassa. Tämä tekee hänestä kauden tarinankerronnassa välinearvoisen, ei niinkään itseisarvoisen. Hänen lentävistä lauseistaan on tehty useita meemejä, mutta näissäkin Kerrillä on ollut rooli kommentoijana ja vahvistajana, ei ensisijaisena toimijana.

Etelävaltion kasvattina Kerri on elänyt tiukan lapsuuden. Hänen konservatiivinen ja uskonnollinen kasvatuksensa on luonut hänelle traumoja ja estoja, joita hän on purkanut muutettuaan Los Angelesiin. Kerri kertoo kauden alussa, että oli jo pienenä tiennyt olevansa transsukupuolinen nainen. Hänen drag-äitinsä on legendaarinen entinen Miss Continental Sasha Colby. Drag-äiti on vanhempi drag queen, joka mentoroi nuorempaa drag queeniä, drag tytärtään. Drag-perheenjäsenillä on myös tyypillisesti sama sukunimi. Sasha Colbyn tuki transsukupuolisena naisena on vaikuttanut Kerrin näkemykseen itsestään. Sasha osallistui itse myöhemmin *RuPaul's Drag Racen* viidennelletoista tuotantokaudelle ja voitti sen.

Kerri kertoo tragediapeilissä todistustarinan siitä, kun hänen isänsä heitti hänet ulos 15-vuotiaana. Feminiininen energia ja ääni olivat ongelma isälle myös ennen Kerrin transitioitumista. Kerri on tehnyt selkeän pesäeron itsensä, lapsuuden perheensä ja erityisesti isänsä välille. Hän todistaa lapsuusajan traumojen vaikuttavan taustalla, vaikka niiden lähteestä olisi muuten jo päästänyt irti.

Positiivinen affirmaatio tuomaroinnissa on olennaista kilpailijoille sen lisäksi, että pelkkää pukemista ja asuja kritisoitaisiin. Kerrin kohdalla tuomarit rinnastavat hänen kauneutensa täydellisyyden kuvan ylläpitämiseen, mentaaliseksi esteeksi, mikä edelleen voi asettaa hänelle suojamuureja tuomareiden silmissä. Hänen valintansa esiintyä kauniina ja täydellisenä versiona itsestään neljännen jakson parodiatrailerihaasteessa johti hänet huulisynkkätaisteluun, jonka hän lopulta voitti. Tämä tuotannollinen valinta ohjaa mielikuvaa siitä, että kilpailijan tulisi olla kokonaisuus, joka ei hidasta itseään omilla rajoituksilla. Kilpailijan olisi uskallettava olla myös epätäydellinen ja haavoittuvainen. Täten Kerrin transsukupuolisuuden itserepresentaatio sekä performointi esitettiin osana heikkoutta. Kerrin kauneus ja halu täydellisyyden hallintaan nostettiin useasti esille. Niistä puhuttiin edelleen vain näennäisenä kaunis-ruma-vastakkainasetteluna, eikä sen merkityksiä avattu julkisesti.

Tämä voidaan kuitenkin tulkita toiveeksi, ettei Kerri määrittäisi itseään transsukupuolisena vain kauniiksi naiseksi.

Kerrin ja Jasminen henkilöhahmot linkittyvät heti alkuun Jasminen osoittaessa kunnioitusta, lähes palvontaa, Kerriä kohtaan. Kerri on itse pitkällä transitioprosessissaan, minkä vuoksi hän edustaa kilpailijoista näkyvimmin transsukupuolisuutta. Kerrillä on myös ollut ystävyysuhde Kornbreadiin jo ennen kilpailua. He ovat puhuneet ennen ohjelmaa Kornbreadin transiioitumisesta, mutta tähän ei ehditä paneutua kunnolla ennen kuin Kornbread joutuu lähtemään ohjelmasta. Kerri ei kuitenkaan avaa tätä tarinaa pintaa syvemmälle, sillä molemminpuolinen kunnioitus ei salli hänen kertoa tätä ilman Kornbreadin lupaa.

Kerrillä on tärkeä rooli kertojana useimmissa jaksoissa, joissa hän on mukana. Tämä kertoo, että ohjelma arvostaa hänen panostaan keskusteluissa sekä tunnustuspuhettaan. Kerrin näennäisen puolueeton selostustyyli sekä henkilökohtaiset tulkinnat vievät jaksoa eteenpäin. Ne tuovat myös esille Kerrin luonnollisen huumorin hänen confessional-tunnustuksissaan, vaikkei tämä pystynytään rentoutumaan näennäisen täydellisyuden performoinnin takia ja siten soveltamaan huumorintajuaan kauden komediapainotteisissa viikkohaasteissa.

Kerrin on vaikeaa oppia koreografiaa jaksossa, jossa hän putoaa. Kerri todistaa, kuinka hänen uskonnollisessa lapsuudenkodissaan ei katsottu hyvällä tyttöbändejä, jotka eivät olleet arvojen mukaisia. Tämä näkyy tuomareiden kritiikeissä, kun hän vie tyttöbändinsä Ru-Premesit liian kirkkokuoro-tyylisiksi. Tällä tavoin Kerrin omaa tarinaa täydennettiin ohjelman valmistautuessa hänen pudotukseensa, kun hänen narratiivinen roolinsa transkokemusten edistäjänä oli saatu päätökseensä. Kerrin ohjelmaan jättämä jälki ei ehkä näyttäytyä hänelle itselleen hyödyllisenä, mutta hänen kannustuksensa merkitys muille transsukupuolisille on tärkeää hänelle, kuten hän toteaa jälleennäkemisjaksossa.

4.3 Jasmine Kennedie: Trans-tarinoiden protagonist

Jasmine Kennedie on keskiössä transtarinoiden avautumisessa raa'an tunteen ja aitouden kautta. Hän avautuu jo ensimmäisistä jaksoista lähtien henkilökohtaisilla tarinoilla queer-kokemuksistaan. Tämä luo hänestä kuvaa sympaattisena ja tunteet näyttävänä persoonana. Jasmine pakotettiin ulos kaapista queer-ihmisenä 15-vuotiaana, mistä johtuneet seuraukset ovat vaikuttaneet siihen, miten julkinen hän on nyt transidentiteettinsä kanssa. Hänellä on tämän takia myös haastava isäsuhde, joka on kylläkin paranemaan päin. Jasmine avaa tätä

kaapista ulostulonsa yhteydessä. Hän tunnustaa, että valmis oletus hylkäyksestä on aiheuttanut pelkoa ja estänyt Jasminea edes yrittämästä kertoa identiteetistään isälle. Kyse on oletuksesta, että uudelleen kaapista ulostulevana hän joutuisi aloittamaan alusta rakastavan ja hyväksyvän suhteen rakentamisen.

Jasminen yhteenotto Maddy Morphosisin kanssa vahvistaa Jasminen itsevarmuuden omista taidoista ja johtaa niistä äänekkäästi puhumiseen. Näiden kahden riidan purkautuminen kuudennen jakson huulisynkkästelussa Jasminen voittaessa on jo symboli heteromaskuliinisuuden ja cissukupuolisuuden päihittämisestä ennen kuin tämä nostetaan virallisesti esiin. Jasminella on vastakkainasettelua Maddy Morphosisin lisäksi myös Kornbreadin sekä Daya Bettyn kanssa. Jälkimmäisten kanssa riidan aihe oli myös siitä, miten esittää itsensä puhumisen ja käyttäytymisen kannalta, etenkin Jasminelle tyypillisen runsaan puhetulvan kanssa. Kerrillä oli myös vastaava pieni ristiriita Jasminen kanssa, mutta se selvitettiin saman jakson aikana. Dayan kohdalla kysymys on siitä, kannattaako kaikkea, mitä ajattelee, sanoa ääneen. Tätä sovelletaan myös negatiivisessa mielessä. Tämä luo Jasminelle roolia yleisen järjestyksen puolustajana, vaikka ainoa puolustettava olikin tyypillisesti hän itse. Kumpikin riitatilanne kylvi uusia konflikteja näiden perään. Riidat esittivät usein katsojalle kysymyksen siitä, kuka on oikeassa ja kuka ei. Jasminen kuvaaminen riitoihin sotkeutuvana oli hänen toinen tarinankaarensa ja hänet esitetään melko ristiriitaisena hahmona transsukupuolisuus-matkansa ulkopuolella. Hänen todistetaan olevan välillä oikeassa ja välillä väärässä. Itsevarmuus vallitsee hänen narratiiviaan muuten kuin transsukupuolisuuden kannalta, minkä vuoksi kontrasti tuo hänestä transition kautta esille herkemmän, vähemmän itsevarman puolen.

Daytona Wind-jakso oli erittäin tärkeä osa Jasminen omaa trans-tarinaa, joka alkaa avautumaan. TS Madisonin läsnäolo transsukupuolisena julkkistuomarina ja Kerrin lisäksi toisena transsukupuolisuuden esikuvana kyseisessä jaksossa oli myös oleellista. Jakso oli muutenkin yksi kauden useista vaihtoehtoisen pudotuksen jaksoista, minkä vuoksi siinä voitiin keskittyä transsukupuolisuuden todistamisiin positiivisessa ilmapiirissä. Jasminen tarkoituksellinen määrätietoinen asenne piti häntä pinnalla LaLaPaRuZassa, vaikka hän ymmärsikin jo etukäteen jakson päättävän hänen matkansa kilpailussa. Tästä huolimatta hän antoi siinä kaikkensa, jotta hänen perintönsä kaudella olisi positiivinen.

Jasminen suhde Kerriin oli keskeinen hänen tarinassaan. Kerri edusti kaikkea, mitä Jasmine haluaisi olla kauneudessa ja itsevarmuudessa, joka edelleen välittyy ulkoisesti. Kerrin tuki ja

positiivinen affirmaatio auttoivat Jasminea tulemaan sinuiksi itsensä kanssa, mutta tämä idolisointi Jasminen osalta kääntyi myös negatiiviseksi Jasminen ripustautuessa Kerrin vielä tämän lähdön jälkeen. Jasminen huulisynkatessa seuraavissa jaksoissa hänelle palautui mentaliteetti tehdä tätä itsensä tähden.

4.4 Bosco: Sarkasmin takaa voi vapauttaa sukupuolieuforian

Boscon kuiva huumori tuo hänen minuutensa pintaan jatkuvasti. Hänen näennäisen välinpitämätön asenteensa auttaa normalisoimaan hänen tarinaansa sukupuolimatkasta ja identiteetin huomioimisen tärkeydestä ulkopuolelta. Vaikka hänen trans-tarinansa tuodaan julki jaksossa seitsemän Jasminen ulostulon saattelemana, hän oli maininnut aiheesta Instagram-julkaisussa jo edellisen jakson yhteydessä. (hereisbosco 11.2.2022.)

Boscolla on Kerrin jälkeen suurin osuus confessionaleissa kertojana ja tunnustajana. Hänen otteensa on hyvin sarkastinen ja pureva. Hän usein palauttaa muut kilpailijat takaisin maan pinnalle aiheista, jotka yltyvät pitkiksi tai subjektiivisiksi. Tämän vuoksi hänen kommenttejaan esitetään järkevinä ja objektiivisinä. Tämä uhraa hänen henkilökohtaista tunnustus-tarinaansa.

Bosco esitetään hyvin seksi- ja seksuaalisuus-positiivisena, eikä vähiten hänen burleskitaustansa takia. Puhuttaessa Folsomin nahkafestivaalista hän toteaa, ettei kaiken queerin tarvitse olla desensitioitua ja kaikille sopivaa. Hänellä on vahva näkemys monesta asiasta, mutta häntä ei esitetä muita vähättelevänä. Kilpailun loppupuolella Boscosta nostetaan esille hänen tyyppillinen rintaliivit-korsetti-pikkarit -yhdistelmänsä. Se toki korostaa hänen kehoaan feminiinisesti, mutta toistuvana se kyseenalaistaa hänen drag-minänsä luovuuden aspektia sekä itsevarmuuttaan. Ohjelma kyseenalaistaa hänen itserepresentaatiotaan siitä, voisiko hän panostaa enemmän asukokonaisuuksiinsa.

4.5 Willow Pill: Mestarimanipulaattorin monikerroksinen minuus

Willow'n hahmokaari koostui pääasiassa hänen strategisen asenteensa sekä sairaus-spesifien seurausten vuorottelusta. Hänen trans-tarinansa on kietoutunut näihin, mutta se näkyy vähiten verrattaessa muiden tarinoihin. Hänen todistettava itserepresentaationsa oli määrä olla altavastaajana, joka piileksii varjoissa. Tämä varjostaa hänen vahvaa kilpailumenestystään.

Willow'n mukaan kauden 11 voittajalla ja hänen drag-perheensä jäsenenä Yvie Oddlyllä on ollut suuri vaikutus hänen dragiinsa. He kumpikin sairastavat pitkäaikaissairautta. Vaikka

Yvien sairautta ei mainitakaan nimeltä, on tämän antama vertaistuki ollut tärkeää. Kummankin sairaudet vaikuttavat nivelten liikkuvuuteen, mikä näkyy haastavana karkea- ja hienomotoriikkaa vaativissa viikkohaasteissa kuten ompelemisessä ja tanssimisessä. Willow ei halua pyytää niihin avoimesti apua multa kilpailijoilta, sillä hän ei halua tulla nähdyksi heikkona. Kornbread tulee hänen ystäväkseen ohjelman alkupuolella ja auttaa Willow'ta ensimmäisessä ompelua vaativassa viikkohaasteessa, mutta jouduttuaan lähtemään tapaturman takia Kornbread ei voi auttaa enää seuraavassa. Tästä tuli myöhemmässä jaksossa lyhyt tarinankaari Willow'lle. Willow'n tyyli korostaa absurdeja konsepteja, jotka eivät tyypillisesti ole näennäisen glamoureja ja ultrafeminiinisiä. Tämä korostaa hänen tyyliään omanlaatuisena ja vapauttaa hänet perinteisen feminiinisuuden representaatioihin liitettävistä odotuksista. *Snatch Gamen Pyhän Couturen* runwaylla Willow'n aihe on psykedeeliset sienet, jotka ovat hänelle tärkeitä sairauden takia.

Vaikka Willow menestyy hyvin ensimmäisten jaksojen aikana ja voittaa ensimmäisen kaikille yhteisen viikkohaasteen, hän on melko näkymätön kilpailun alkupuolella. Hän toteuttaa strategiaa, jossa hän ei näytä kaikkea osaamistaan heti. Hän ei haasta muita tilanteisiin, joista voisi tulla negatiivinen kuva jommallekummalle. Tästä huolimatta Willow mainitsee välillä *confessional*-tunnustuksissaan, ettei aio paljastaa strategiaansa kilpailussa julkisesti. Tämä pitää katsojat mukana, sillä he pääsevät näkemään Willow'sta puolen, jota muut kilpailijat eivät aktiivisesti näe. Willow ei pitänyt ääntä koreografia-kokemuksestaan, jottei tätä käytettäisi häntä vastaan. Tässä kohtaa muut alkoivat tunnistamaan, että Willow'lla on enemmänkin kätkeytyjä salaisuuksia. Lopulta hänen illuusionsa strategiasta rikkoo jakson kaksitoista *Moulin Ru! -rusikaalin* roolijako Daya Bettyn pakottaessa Willow'n ottamaan kantaa ja tekemään päätöksen muiden puolesta julkisesti.

RuPaul's Drag Racen 14. tuotantokauden transsukupuolisten kilpailijoiden henkilöhaamokuvaukset vaikuttavat sitoutuvan keskeisesti trauman käsitteeseen. Nämä on kuvattu katsojan näkökulmasta eettisesti kestäväällä tavalla, sillä kilpailijoille annettiin valta kertoa itse kokemuksistaan omilla ehdoillaan. Kolmella viidestä transsukupuolisista kilpailijoista lapsuuden traumat johdattelevat merkittävästi heidän tarinoidensa alkuja ja tekevät näistä yksityisistä kokemuksista julkisia. He ovat Kerri, Jasmine ja Kornbread. Tästä huolimatta heidän suhtautumisensa traumojen vaikutuksiin heidän elämässään erosivat toisistaan.

Kerrillä on kulunut pitkä aika siitä, kun hän irtautui konservatiivisesta uskonnosta sekä vanhasta koti-osavaltiostaan. Tämän myötä hän on joutunut jättämään siihen kuuluvat entiset

tutut sekä perheenjäsenensä, jotka käyttivät uskontoa voimakeinona häntä ja hänen feminiinisyyttään vastaan. Kerri on vapauttanut itsensä luotuaan uuden paremman elämän itselleen, eikä hänellä ole halua kohdata traumaattista menneisyyttään enää uudestaan. Hän on joutunut opettelemaan rakastamaan itseään ensi kertaa vasta aikuisena, sillä se ei ole ollut mahdollista hänen lapsuudessaan.

Jasminella traumat liittyvät kaapista ulostulemiseen. Hänet pakotettiin ulos kaapista nuorena ja vastoin tahtoaan, mikä toi hänelle kokemuksia kiusaamisesta. Ohjelma esittelee tätä traumatarinaa yleisenä ja vuodesta toiseen toistuvana, mutta silti yksilölle tärkeänä. Jasmine itse ottaa traumoihinsa proaktiivisen lähestymisen. Hän miettii etukäteen, mitä vaikutuksia hänen kaapista ulostulemisellaan transnaisena voisi olla ja hän purkaa tunteuksiaan transidentiteetistä todistaessaan sitä. Tämä luo myös vastakkainasettelua hänelle siihen asti tyypilliseen hajamielisen hölöttäjän rooliinsa. Samalla Jasmine ansaitsee näennäisesti ohjelman kunnioituksen itserepresentaatiolleen.

Kornbreadin traumat esitetään ohjelmassa tiiviisti, sillä niistä esitetään vain alkuasetelma ja lopputulos. Tämän vuoksi ne ovatkin ainoa narratiivi, joka hänelle muodostetaan kauden aikana. Kornbreadin emansipaatio lapsuudenkodista ja äidistään oli suuri mentaalinen este hänelle. Tämä selvitetään kauden esittämisen aikana ja suhteiden paranemisessa voi havaita suurta kehitystä sekä molemminpuolista kasvua. Sen vuoksi ohjelma voikin ottaa kunniaa tästä muutoksesta.

Boscolla ei esitetä olevan vahvoja traumoja, jotka liittyisivät hänen narratiiviinsa kauden aikana. Myöskään Willow'n traumoja ei esitetä ohjelman myötä selvitettävänä, vaan hänen jo käyty matkansa sairautensa kanssa on merkki hänen kypsyydestään. Tämän myötä Boscon ja Willow'n näennäinen traumattomuus kuvaa heidän kasvuaan ihmisenä. Lisäksi se vahvistaa näkemystä heidän henkisestä valmiudestaan siirtyä finaaliin.

5 Päätelmät ja kulttuurinen vaikutus

Olen katsonut *RuPaul's Drag Racen* 14. tuotantokauden ensimmäistä kertaa sen esittämisen aikana 2022. Koska sarja ja kyseinen tuotantokausi eivät ole välttämättä lukijalle tuttuja, minun oli tutkimusta tehdessäni tiedostettava, että sarjan omaleimaiset käsitteet sekä menettelyt tuli pyrkiä avaamaan jaksojen tapahtumat referoimalla ja kirjoittamaan ne yleiskielisiksi. Tutkimukseni lähtökohtana oli oletus transsukupuolisesta representaatiosta positiivisena, etenkin moninaisuuden kannalta. Olen vahvistanut hypoteesin transsukupuolisen henkilön kaapista ulostulosta sekä transitioitumisesta dynaamisena elämänlaatua parantavana tekijänä. Lisäksi sen henkilökohtaiset merkitykset minuudelle ja yhteisöllinen vaikutus ovat tulleet esille tutkimuksessa. Tutkimukseni käsittelemissä kokemuksissa oli kohtalaisen paljon keskinäisiä yhtäläisyyksiä, mikä johti teemoittelun päällekkäisyyksiin. Näissä oli myös yksilöllisiä eroja merkityksissä. Tämä näkyi asennoitumisessa kaapista ulostuloon reaktioiden kattaessa voimakkaat tunnemyrskyt sekä kylmänrauhallisen toteamisen.

Olen pro graduani kirjoittaessani pyrkinyt toimimaan ja tekemään sellaisia valintoja, jotka varmistaisivat tutkimukseni uskottavuuden, luotettavuuden sekä eettisyyden ja lisäisivät niitä. Tutkimuksen uskottavuus perustuu siihen, että sen vaiheet ja tulokset esitetään läpinäkyvästi vakuuttaen niiden totuudenmukaisuutta (Puusa ja Juuti 2020, 175). Tutkimukseni kohdalla tämä näkyy kokonaisuuksien toistamisessa yksityiskohtaisesti ja tutkimieni henkilöiden kunnioittamisessa venyttämättä tulkintaa pidemmälle kuin mitä siitä voidaan todistaa. Luotettavuuden takaamiseksi olen perustellut tekemiäni valintoja tutkimukseni eri vaiheissa sekä raportoinut tutkimukseni etenemistä ja toteutumista sellaisena, miten se on todella tapahtunut. Olen noudattanut eettisiä periaatteita tutkimustani tehdessä (Puusa ja Juuti 2020, 175.) Nämä kolme käsitettä sisältyvät myös yleisesti hyvään tieteelliseen käytäntöön, jota olen pyrkinyt noudattamaan mahdollisimman hyvin. Eurooppalaisen ohjeistuksen mukaan hyvän tieteellisen käytännön perusperiaatteita ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto (Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta 2023, 12).

Kaudella 14 on ollut eniten moninaista transrepresentaatiota yksittäisen kauden aikana. Transnaisia on esiintynyt aikaisemmin monella *Drag Racen* kaudella, mutta näiden transsukupuolisuus-tarinat ovat olleet kovin yksipuolisia. Omana itsenään eläminen on olennaista ja siihen voi samaistua useampi kuin jos kysymys olisi vain sukupuoli-identiteetistä. ”Autenttisuus on tulevaisuutta, se on paljon muutakin kuin sukupuoli-

identiteetti.” (Bring Back My Girls K2 J1) Omaksi itsekse tuleminen ja arvojensa takana seisominen ovat osa sitä yhteiskunnallista kannanottoa, jota ohjelma erityisesti huomioi.

Kuten tässä tutkielmassa havaitaan, että transitoituminen on prosessi, eikä sitä voi rajata vain tavoitteeseen ja lähtökohtaan. Ei ole oikeaa tai väärää tapaa olla trans eikä lopputulosta voi edes määrittää. Trans ei myöskään aina ole etusijalla tarkoituksellisesti tai näkyvästi. Oman identiteetin muiden puolien esilletuominen voi olla myös tarkoituksellinen henkilökohtainen valinta, joka ei häivytä taustalla vaikuttavaa trans-kokemusta. Tämä valinta ei myöskään salli identiteetin määrittelyä ulkopuolisten toimesta sen syvemmälle, mihin yksilö itse on valmis määrittämään itseään. Sisäinen kokemus, oli se psyykkinen tai henkinen, on lähes aina fyysistä tasoa keskeisemmässä osassa. Transidentiteetti ja drag tapahtuvat samanaikaisesti, mutta myös yhteen kietoutuneina. Määritteet identiteetin vaiheille ovat henkilökohtaisia. Vaikka vaiheet olisivat limittäisiä, henkilökohtainen kasvu saa merkityksensä matkasta itsestään.

RuPaul's Drag Racen kausi 14 antoi kilpailijoiden alusta alkaen kertoa trans-tarinaa ja omaa elettyä totuutta kilpailijoiden niin halutessa. Jokainen roolitettiin ohjelmaan ensisijaisesti oman draginsa takia. Kerri oli ensimmäinen ja aluksi ainoa avoimesti transsukupuolinen kilpailija. Hänen osansa oli erityisesti olla taustatukena transilon vapauttamisessa. Kornbread tuli kaapista transsukupuolisena vasta ohjelman jälkeen, vaikka hän olikin jo aloittanut transitoitumistaan ennen *Drag Racea*. Hänen tavoitteenaan oli kertoa transsukupuolisesta identiteetistään semifinaalissa, mikäli pysyisi mukana kilpailussa siihen asti. Jasmine, Bosco ja Willow tulivat kaapista ohjelman aikana sekä sen jälkeen. Transsukupuolisten kilpailijoiden yhteisöllisyys sekä turvallinen, salliva ilmapiiri kaikkien kilpailijoiden kesken olivat olennaisia trans-tarinoiden alkuun saattamisessa ja purkamisessa ohjelman kerronnassa. Aikataulu oman transitoitumisen ilmoittamisesta sekä kaapista ulostulemisesta suhteessa ohjelman kulkuun tuli jokaiselta näennäisen oma-aloitteisesti, tarinoiden alkaessa pinoutua ja limittyä toisiinsa. Mitä tapahtui silloin, kun kamerat eivät olleet päällä lienee ainoastaan heidän omassa tiedossaan, vaikka kilpailijat ovatkin sittemmin kertoneet siitä yksityiskohtia. Jasminen tarina on keskeisesti riippuvainen keskusteluista Kerrin kanssa. Willow'n ja Kornbreadin ystävyys oli myös merkittävä, vaikka kaikki vuorovaikutus oli tärkeää. Positiivinen affirmaatio sekä vuorovaikutus ovat olennaisia elementtejä nähdyksi tulemisessa. Willow'n voi nähdä sukupuolen moninaisuutta pohtineena rikkovan binääristä sukupuolikäsitystä transitoitumisen yhteydessä. Itsensä löytäminen on prosessi, jossa itsensä voi joutua määrittämään aina uudestaan ja uudestaan, jotta voisi löytää oman totuuden.

Yksilön mahdollisuuksia oman minuuden ilmaisuun heikentävät muun muassa taantumukselliset ja konservatiiviset poliittiset yhteiskunnalliset muutokset. Tällaiset aatemaailmat nostavat yksilöt esille vähemmistöistä ja tekevät minuudesta poliittista, yksityisestä julkista sekä altistaa kyseenalaistuksille. Tällaisen muutoksen voi havaita erityisesti yhdysvaltalaisessa yhteiskunnassa jälleen viimeisimmän hallinnon vaihdoksen jälkeen. Näin suuret muutokset vaikuttavat edelleen myös suoraan konkreettisiin toimiin, ei vain vallitseviin ideamaailmoihin. Representaation merkitys riippuu myös yhteiskunnan sen hetkisestä tilanteesta eli minkälaisiin epäkohtiin eriarvoisuudet osuvat. Representaatiot mukautuvat ihmisiin, eivätkä vain toisinpäin. Yksilön tukeminen ei saa jäädä vain performatiiviselle tasolle, vaan se vaatii myös konkreettisia toimia ulkopuolisessa maailmassa.

Sukupuoli-identiteetti on olennainen osa yksilön elämää, mutta se ei itsessään ole ainoa ulottuvuus. Monipuolinen representaatio sallii toiminnan omana itsenään, eikä rajoita näkökulmaa, eikä myöskään toiminnan mahdollisuuksia. Vaikka tässäkin tutkimuksessa olen käsitellyt henkilöitä transsukupuolisuuden edustajina, ymmärrän, ettei se määritä heitä sen enempää kuin mitä he sallivat ja tuovat julkisuuteen. Olisi aiheellista pyrkiä ehkä idealistiseenkin maailmankuvaan, jossa yksilön itsemäärittely ei myöskään vaadi selittelyä ja valistamista turhan paljoa.

Transsukupuolisuus *RuPaul's Drag Racessa* saavutti 14. kauden myötä näkyvyyden ja monipuolisuuden huippukohtan vuosien kasvun jälkeen. Toisaalta tämän kauden jälkeen transrepresentaatiot myös laskivat nopeasti runkosarjassa. Ennen 14. tuotantokautta transsukupuolisia taiteilijoita esitettiin vähän ja juuri tietynlaisina. Kauden jälkeen näitä esitettiin taas vähän, mutta heidän representaatioidensa merkitys ja tyyppi kuitenkin muuttuivat. Tämän voi nähdä paluuna samoihin trooppeihin kuin mitä käytettiin Peppermintin kohdalla, mutta kuvaus on vähemmän intensiivinen. Transsukupuolisuus nähdään siis *RuPaul's Drag Racessa* yksilön identiteettiä määrittelevänä taustatietona, mutta se ei saa huomiota samalla tavalla kuin ennen. Transsukupuolisuuden teemat eivät ole tässä kohtaa enää uusia ilmiöitä yleisellä tasolla, minkä vuoksi ohjelmassa keskitytään minuuteen ja sen merkityksiin teeman ympärillä. Transsukupuolisuudeksi määritellään edelleen vain binäärinen transsukupuolisuus ja muunsukupuolisuutta ei eroteta tunnustettavaksi tai todistettavaksi piirteeksi. Tämän vuoksi transrepresentaatioita ei ole esitetty myöhemmillä *RuPaul's Drag Racen* kausilla kuin enimmillään yhden jo transitioituneen kilpailijan kautta. Hänelle ei myöskään anneta monia merkityksiä identiteettinsä kautta.

Transsukupuolisuudesta *RuPaul's Drag Racessa* voisi minun nähdäkseni tehdä jatkotutkimusta vertaamalla representaatioiden muodostumista eri kausien ja erityisesti eri maiden tuotantojen välillä. Lisäksi representaatioiden yhteenlimittymistä voisi tutkia tarinankaarien saamien eri maiden kulttuuristen taustavaikutusten myötä.

Muunsukupuolisuuden näkymättömyyttä transsukupuolisuuden sisällä voisi myös vertailla eri tosi-televisio-ohjelmien välillä. Tällaisten tutkimusaiheiden avulla voisi saada kattavia kuvauksia transsukupuolisuuden representaatioiden monimuotoisuudesta kulttuurisessa kehyksessä. Näiden avulla voidaan hahmottaa transsukupuolisuuden merkityksiä erityisesti eri kulttuuripiirien alueilla sekä lisätä tietoisuutta sen erilaisista muodoista ja siten hyödyttää transsukupuolista yhteisöä maailmanlaajuisesti.

Lähteet

Tutkimusaineisto

Jaksot

1. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Big Opening No. 1. T: World of Wonder. E: 7.1.2022.
2. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Big Opening No. 2. T: World of Wonder. E: 14.1.2022.
3. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): A Pair of Balls. T: World of Wonder. E: 21.1.2022.
4. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): She's A Super Tease. T: World of Wonder. E: 28.1.2022.
5. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Save A Queen. T: World of Wonder. E: 4.2.2022.
6. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Glamazon Prime. T: World of Wonder. E: 11.2.2022.
7. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): The Daytona Wind. T: World of Wonder. E: 18.2.2022.
8. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): 60s Girl Group. T: World of Wonder. E: 25.2.2022.
9. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Menzseses T: World of Wonder. E: 4.3.2022.
10. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Snatch Game. T: World of Wonder. E: 11.3.2022.
11. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): An Extra Special Episode. T: World of Wonder. E: 18.3.2022.
12. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Moulin Ru: The Rusical. T: World of Wonder. E: 25.3.2022.
13. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): The Ross Mathews Roast. T: World of Wonder. E: 1.4.2022.
14. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Catwalk. T: World of Wonder. E: 8.4.2022.
15. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Reunited. T: World of Wonder. E: 15.4.2022.
16. RuPaul's Drag Race (Kausi 14): Grand Finale. T: World of Wonder. E: 22.4.2022.

Untucked-jaksot

1. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Big Opening No. 1. T: World of Wonder. E: 7.1.2022.
2. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Big Opening No. 2. T: World of Wonder. E: 14.1.2022.
3. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): A Pair of Balls. T: World of Wonder. E: 21.1.2022.
4. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): She's A Super Tease. T: World of Wonder. E: 28.1.2022.
5. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Save A Queen. T: World of Wonder. E: 4.2.2022.
6. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Glamazon Prime. T: World of Wonder. E: 11.2.2022.
7. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): The Daytona Wind. T: World of Wonder. E: 18.2.2022.
8. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): 60s Girl Group. T: World of Wonder. E: 25.2.2022.
9. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Menzseses T: World of Wonder. E: 4.3.2022.
10. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Snatch Game. T: World of Wonder. E: 11.3.2022.
11. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): An Extra Special Episode. T: World of Wonder. E: 18.3.2022.
12. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Moulin Ru: The Rusical. T: World of Wonder. E: 25.3.2022.
13. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): The Ross Mathews Roast. T: World of Wonder. E: 1.4.2022.
14. RuPaul's Drag Race Untucked (Kausi 14): Catwalk. T: World of Wonder. E: 8.4.2022.

Muut aineistolähteet

@hereisbosco. Julkaisu. *Instagram*. 11.2.2022. Osoitteessa.

<https://www.instagram.com/p/CZ0hr3Rru2P/?igsh=MWs3MDQ5NWRxYjk1aw==>.

(Tarkistettu 30.4.2025.)

RuPaul's Drag Race. RuPaul's Drag Race Season 14 Queens RuVealed. *RuPaul's Drag Race*.

YouTube. 16.12.2021. Osoitteessa.

<https://youtu.be/yNI3WUCIXis?si=zic4JfYTwj3WICfz>. (Tarkistettu 30.4.2025.)

WoW Presents Plus. Bring Back My Girls K2 J1: RuPaul's Drag Race Season 14. *World of*

Wonder. 7.12.2023.

WoW Presents Plus. Season 14 Queen RuVeal. *World of Wonder*. 2.12.2021.

Tutkimuskirjallisuus

- Aarnipuu, Tiia. *Trans: Sukupuolen muunnelmia*. Like, Helsinki, 2008.
- Aarnipuu, Tiia. *Sinivalkoisissa höyhenissä: Suomalainen Drag*. Like, Helsinki, 2010.
- Aitkenhead, Decca. RuPaul: 'Drag is a big f-you to male-dominated culture'. *The Guardian*. 3.3.2018. Osoitteessa. <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2018/mar/03/rupaul-drag-race-big-f-you-to-male-dominated-culture>. (Tarkistettu 30.4.2025.)
- Aslama, Minna ja Pantti, Mervi. Todellisuustelevio, tunteet ja tunnustuspuhe. *Tunnustus ja todistus: Näkökulmia kahteen elämän esittämisen tapaan*. Toim. Heikki Kujansivu ja Laura Saarenmaa. Gaudeamus, Helsinki, 2007, 184–200.
- Biressi, Anita ja Nunn, Heather. *Reality TV: Realism and Revelation*. Wallflower Press, Lontoo, UK, 2005.
- Brennan, Niall; Gudelunas, David. Drag Culture, Global Participation and RuPaul's Drag Race. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 1–11.
- Brennan, Niall. Contradiction Between the Subversive and the Mainstream: Drag Cultures and RuPaul's Drag Race. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 29–44.
- Brennan, Niall; Gudelunas, David. Post-RuPaul's Drag Race: Queer Visibility, Online Discourse and Political Change in a Global Digital Sphere. *Drag in the Global Digital Public Sphere: Queer Visibility, Online Discourse and Political Change*. Routledge. Lontoo, UK, 2023, 3–13.
- Brennan, Niall. Post-Drag Race, Post-Trans, Post-Pandemic Contestants. *Drag in the Global Digital Public Sphere: Queer Visibility, Online Discourse and Political Change*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Routledge. Lontoo, UK, 2023, 17–35.
- Darnell, Amy L.; Tabatabai, Aho. The Werk That Remains: Drag and the Mining of the Idealized Female Form. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 91–102.

- Brennan, Niall; Gudelunas, David. Drag Culture, Global Participation and RuPaul's Drag Race. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 1–11.
- Daggett, Chelsea. "If You Can't Love Yourself, How in the Hell Are You Gonna Love Somebody Else?": Drag TV and Self-Love Discourse. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 271–286.
- de Lauretis, Teresa. *Itsepäinen vietti: Kirjoituksia sukupuoliesta, elokuvasta ja seksuaalisuudesta*. Vastapaino, Tampere, 2004, 35–99.
- Elfving, Sari. Leikin, kilpailun ja yleisön puhuttelun strategiat Idolsissa. *Tele-visioita: Mediakulttuurin muuttuvat muodot*. Toim. Sari Elfving ja Mari Pajala. Gaudeamus, Helsinki, 2011, 218–245.
- Fandom. RuPaul's Drag Race (Season 14). *Drag Race Wiki*. 22.4.2022. Osoitteessa. [https://rupaulsdragrace.fandom.com/wiki/RuPaul%27s_Drag_Race_\(Season_14\)](https://rupaulsdragrace.fandom.com/wiki/RuPaul%27s_Drag_Race_(Season_14)). (Tarkistettu 30.4.2025.)
- Gauntlett, David. Queer Theory and Fluid Identities. *Media, Gender and Identity: An introduction*. Routledge, Lontoo, 2008, 145–163.
- Gudelunas, David. Digital Extensions, Experimental Extensions and Hair Extensions: RuPaul's Drag Race and the New Media Environment. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 231–244.
- Gudelunas, David. Giving Face (Shields): The Recirculation and Rearticulation of Drag Race in a Global Pandemic. *Drag in the Global Digital Public Sphere: Queer Visibility, Online Discourse and Political Change*. Routledge. Lontoo, UK, 2023, 143–151.
- Girshick, Lori B. Coming Out to The Community, Family and Work. *Transgender Voices: Beyond Women and Men*. Green Press Initiative, USA, 2008.
- Hekanaho, Pia Livia. Queer-teorian kummi vaiheita. *Käsikirja sukupuoliin*. Toim. Tuija Saresma, Leena-Maija Rossi ja Tuula Juvonen. Vastapaino, Tampere, 2010, 144–155.
- Hietala, Veijo. Genre-teoria ja formaattinen analyysi. *Kanavat auki!: Televisiotutkimuksen lukemisto*. Toim. Anu Koivunen ja Veijo Hietala. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus, Turku, 1997, 173–177.

- Hietala, Veijo. Tirkistely on luonnollista!; Realismia vai tunnepornoa? Tutkijat tosi-tv:n kimpussa. *Media ja suuret tunteet: Johdatusta 2000-luvun uusromantiikkaan*. BTJ Kustannus, Helsinki 2007, 60–80.
- Huizinga, Johan. *Leikkivä ihminen: Yritys kulttuurin leikkiaineeksi määrittelemiseksi*. WSOY, Juva, 1984, 9–38.
- Iivonen, Kaisa. *Viihteen pako todellisuuteen: Tosi-tv:n ohjelmatyypit, genre ja kerronta*. Pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto, 2007.
- Juuti, Pauli ja Puusa, Anu. Johdanto: Mitä laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan? *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Toim. Anu Puusa ja Pauli Juuti. Gaudeamus, Helsinki, 2020, 9–19.
- Kujansivu, Heikki ja Saarenmaa, Laura. Tunnustus ja todistus omaelämäkerrallisen esittämisen muotona. *Tunnustus ja todistus: Näkökulmia kahteen elämän esittämisen tapaan*. Toim. Heikki Kujansivu ja Laura Saarenmaa. Gaudeamus, Helsinki, 2007, 7–20.
- Levin, Sam. Who can be a drag queen? RuPaul's trans comments fuel calls for inclusion. *The Guardian*. 8.3.2018. Osoitteessa. <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2018/mar/08/rupaul-drag-race-transgender-performers-diversity>. (Tarkistettu 30.4.2025.)
- Mehran, Maxime-Reza. It Is a Drag: The Televisual Exploitation of Labor in RuPaul's Drag Race. *Drag in the Global Digital Public Sphere: Queer Visibility, Online Discourse and Political Change*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Routledge. Lontoo, UK, 2023, 113–125.
- Nikkinen, Are ja Vacklin, Anders. *Television runousoppia: Toisenlainen katse tv-ohjelmiin*. Like, Helsinki, 2012.
- O'Halloran, Kate. RuPaul's Drag Race and the Reconceptualization of Queer Communities and Publics. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 213–228.
- Ojajarvi, Sanna. Suuri Kertomus sukupuolesta. *Me median maisemissa: Reflektioita identiteettiin ja mediaan*. Toim. Helena Tapper. Yliopistopaino, Helsinki, 2000, 114–139.
- Paasonen, Susanna. Sukupuoli ja representaatio. *Käsikirja sukupuoleen*. Toim. Tuija Saresma, Leena-Maija Rossi ja Tuula Juvonen. Vastapaino, Tampere, 2010, 39–49.

- Puusa, Anu. Näkökulmia laadullisen aineiston analysointiin. *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Toim. Anu Puusa ja Pauli Juuti. Gaudeamus, Helsinki, 2020, 145–156.
- Pöysä, Jyrki. Lähiluku muistelukirjoitusten analyysimenetelmänä. *Lähiluvun tieto: Näkökulmia kirjoitetun muistelukerronnan tutkimukseen*. Suomen kansantietouden tutkijain seura, Vantaa, 2015, 25–37.
- Ristkari, Maiju; Nina Suni, Vesa Tyni. *Sukupuolena ihminen*. Tammi, Helsinki, 2018.
- Saarenmaa, Laura. Tunnustava sukupuoli: Pamela ja Justine puhemylllyssä. *Tunnustus ja todistus: Näkökulmia kahteen elämän esittämisen tapaan*. Toim. Heikki Kujansivu ja Laura Saarenmaa. Gaudeamus, Helsinki, 2007, 85–103.
- Schottmiller, Carl Douglas. *Reading RuPaul's Drag Race: Queer Memory, Camp Capitalism, and RuPaul's Drag Empire*. University of California, Los Angeles, 2017. Osoitteessa. <https://escholarship.org/uc/item/0245q9h9>. (Tarkistettu 30.4.2025.)
- Shepherd, Joseph. Peppermint On RuPaul's Comments on Trans Representation in Drag Race. YouTube. 7.2.2022. Osoitteessa. <https://youtu.be/-WaKUiy6O2I>. (Tarkistettu 30.4.2025.)
- Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus. Muunsukupuolisuus. *Sukupuolen moninaisuus*. Osoitteessa. <https://sukupuolenosaamiskeskus.fi/sukupuolen-moninaisuus/muunsukupuolisuus/>. (Tarkistettu 30.4.2025.)
- Tuomi, Jouni ja Sarajärvi, Anneli. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi, Helsinki, 2018.
- Tuomisalo, Aino-Liisa. *Käsikirjoituksen rooli tosi-tv:ssä*. Opinnäytetyö, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Helsinki, 2018.
- Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta. *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. 2023. Osoitteessa: https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf. (Tarkistettu 30.4.2025.)
- Whitworth, Colin. Sissy That Performance Script! The Queer Pedagogy of RuPaul's Drag Race. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 137–152.
- Yudelman, Julia. The “RuPaulitics” of Subjectication. *RuPaul's Drag Race and the Shifting Visibility of Drag Culture: The Boundaries of Reality TV*. Toim. Niall Brennan ja David Gudelunas. Palgrave Macmillan, Lontoo, UK, 2017, 15–28.